

HALO

*AYIN MİTOLOJİK
KARAKTERİ:*

PAN

BU AYIN TEMASI:

KORKU

BU AYA KORKU SALAN BAŞLIKLAR:

KONUK YAZARLAR

Konuk yazarlarımız ile gücümüze güç katıyor ve sizlerden gelen sesleri dergimiz aracılığıyla duyuruyoruz!

FOTOĞRAFLAR

Bölümümüzde gerçekleştirilen Halloween etkinliğinin sonuçları ve toplu fotoğraflar bu elin içinde!

Edebiyat ve Sanat

Dergisi / sayı 6

Editör:

Esila Vunay Yavaş

Redaktör:

Zeynep Arıtoprak

Sanat Yönetmeni:

Damla Kısa

Grafik Tasarımcı:

Rana Aleyna Çalışkan

Sosyal Medya

Koordinatörü:

Kübra Türkyılmaz

Sudenaz Baki

Yazarlar:

Kübra Türkyılmaz

Hüseyin Arslan

Marin Oktay

Zafer Doğan

Nisa Kitapçı

Şeyda Yonca Ertaş

Zeynep Arıtoprak

Mehmet Can Erol

Sandra Sundwall

Mustafa Kureysi

İlayda Alkan

Web adresi:

haloide.fristroop.com

Tasarlayan: Halil Aydın

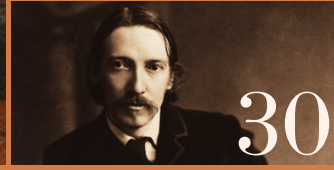
Instagram:

haloidergisi

Eser alımı:

haloidergisipau@gmail.com

İÇİNDEKİLER

Korkunun Edebiyattaki Yeri

Bir Bebek Evi, Henrik Ibsen

03

Şiir Çevirisi

İz, Birhan Keskin

07

Aydın Mitolojik Karakteri

Pan

09

Sanat Köşesi (FİLM, TABLO, KİTAP, MÜZİSYEN)

Pan'ın Labirenti - Korkunç İvan - Dr. Jekyll ile Bay Hyde - Şebnem Ferah

15

Felsefe

Spinoza & Stoa Felsefesi

44

Aydın Öne Çıkanları

Dünya Erkekler Günü

48

Manga

Junji Ito

50

Korku Oyunu

The Last of Us

53

Between the Lines

On Fear

60

Fotoğraflar

Halloween, Yarışmanın Kazananı

63

Sizden Gelenler

65

Ya korkuya yenileceğiz ya da korkuyu yeneceğiz, hangisi ilk?

Korku, tarih boyunca edebiyat, drama ve sanatta yinelenen bir tema olmakla beraber temel ve evrensel bir insan duygusudur. Bilinmeyenden ve doğaüstü olandan korkmaktan tutun toplumsal baskılardan, kişisel güvensizliklerden ve ahlaki ikilemlerden kaynaklanan, ayakları yere basan ve gerçekçi endişelere kadar çeşitli şekillerde kendini gösterebilen karmaşık ve çeşitli bir histir. Korku, aynı zamanda karakterleri ve bireyleri kararlar almaya, engellerle yüzleşmeye ve içlerindeki şeytanlarla boğuşmaya iten güçlü bir motivasyondur. Yazarların ve oyun yazarlarının insanlık durumunu inceledikleri, insan zihninin derinliklerini ortaya çıkardıkları, edebiyatta ve dramada varlığımızı tanımlayan endişeler, fobiler ve dehşetler üzerine düşündükleri zengin ve çeşitli bir tuvaldir.

Korku kavramı, korku türünün tüyler ürpertici hikayelerinden en büyük endişeleriyle yüzleşen karakterlerin psikolojik gerilimine uzanarak, insan varoluşunun karmaşıklığına dair önemli içgörüler sağlayarak hikâye anlatımında hayati bir rol oynar.

Bir Bebek Evi

Nora, sonu baştan belli olan ve Norveç'in soğuk rüzgarlarının aile yapısı üzerinde estiği bir evde yüzyılların algısını yıkan bir tiyatro oyunudur. Bu oyun, 19. yüzyılın sonlarına ait toplumsal standartlara ve beklentilere, özellikle de toplumsal cinsiyet rolleri ve evlilik kurumuna derin ve tavizsiz bir bakış atan klasik bir dramadır. Oyun, müreffeh bir ailede geçer; görünüşte mutlu ve geleneksel bir evli çift olan Nora ve Torvald Helmer'in yaşamlarına odaklanır. Ancak oyun, evdeki mutluluğun yüzeyinin altında, ilişkilerinin karmaşıklığına, toplumsal standartların ve cinsiyet rollerinin muazzam bir etkiye sahip olduğu bir kültürde karşılaştıkları zorluklara dalar. Oyun ilerledikçe kimlik, aldatma ve kişisel tatmin arayışı gibi temaları ele alan "Bir Bebek Evi", günümüzde de izleyicilerde yankı uyandırmaya devam eden, düşündürücü ve kalıcı bir dramatik kurgu eseridir.

Dehşet ve korku kavramı, Henrik Ibsen'in "Bir Bebek Evi" adlı eserinin dokusuna, öncelikle Nora Helmer karakteri aracılığıyla belirgin bir şekilde işlenmiştir. Nora'nın varoluşuna, dönemin kültürel gelenekleri ve beklentilerinden kaynaklanan, her daim mevcut bir dehşet duygusu damgasını vurur. Kadınların geleneksel toplumsal cinsiyet standartlarına uymasının beklendiği bir dünyada yaşamaktadır, ve bu toplumsal baskı onun hayatına uzun bir gölge düşürür. Nora'nın kocası Torvald, bu dinamiği Nora'ya karşı küçümseyici ve aşağılayıcı davranarak, bazen ona “minik tarla kuşum” gibi hayvan isimleriyle çağırarak bazen de sık sık bir çocuk konumuna indirgeyerek gösterir. Bu muamele Nora'da, kadınlık ve evcimenlik ideallerini karşılayamama endişesi uyandırır.

Nora'nın karanlık para işleri, hayatında daha doğrudan bir endişe kaynağıdır. Torvald'dan sakladığı, daha sıcak bir ortama yapılacak iyileştirici bir yolculuğu finanse ederek kocasının hayatını kurtarmak için gizlice borç para alır. Ki o dönemin şartlarına göre, kadın ve erkek bireylerin kendilerine atanmış olan “kutsal görevleri” arasında olmayan ve büyük bir ihanet olarak görünen “borç alma” işlemi, Torvald'ı deliye döndürecektir; zira Nora da bilir ki kadınlara bankada borç para verilmez ama tek çaresi de budur. Derinlerde yatan endişesi, sırrını ifşa etmekle tehdit eden borç alacaklısı korkunç Krogstad ile olan etkileşimleriyle daha da artar. Bu finansal çöküş korkusu, oyun boyunca sürekli, rahatsız edici bir varlık haline gelir ve kara bir bulut gibi onun üzerinde asılı kalır.

“Borç yok! Ödünç almak yok! Borca ve ödünç almaya dayalı bir ev hayatında her zaman çirkin ve kısıtlanmış bir şeyler olur.”

Nora ayrıca çocuklarını kaybetme endişesiyle de mücadele etmektedir. Yaşadığı dönemde yasalar babalara karşı çarpıktır ve sırrının ortaya çıkması halinde biricik çocuklarının velayetini kaybetme ihtimali, kaçınamayacağı bir kâbustur. Çocuklarının gelecekteki refahı için duyduğu bu endişe, kişiliğine büyük bir ıstırap derinliği katar. Bununla birlikte, terk edilme korkusu Nora'nın varlığının kalbinde yatmaktadır. Olay örgüsü, gizli eylemlerini öğrenmesi halinde Torvald tarafından terk edilme korkusu etrafında yoğunlaşır. Evliliğinde bildiği emniyet ve güvenliği kaybetme düşüncesi dehşet vericidir ve korku ve savunmasızlık temasını vurgular.

Oyun ilerledikçe, korku ve endişe teması, Nora'nın kendi gerçek dışı varoluşuna dair artan farkındalığıyla daha da artar. Yıllarca toplumsal rollere ve Torvald'ın beklentilerine uyum sağlamış olan Nora'nın kendi iç benliğiyle ve varoluşunu karakterize eden yalanlarla yüzleşme korkusu, oyunun dramatik geriliminin ve tematik karmaşıklığının önemli bir bileşenidir. Nora, vefat eden babasının da aynı Torvald gibi davranmasından dolayı hayatı boyunca alışlagelmiş bir “oyuncak bebek” gibi kendiyi oynandığının farkına sonradan varır.

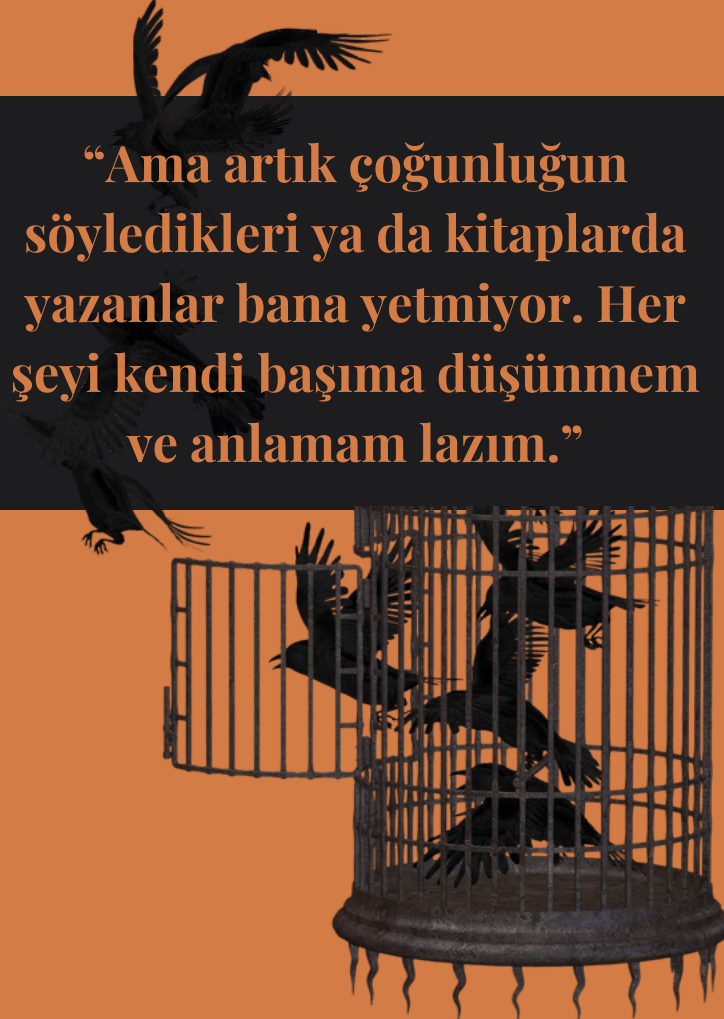
“..Yaşamımız asla bir evcilik oyunundan öteye gitmedi. Senin oyuncak karın oldum, tıpkı babamın oyuncak kızı olduğum gibi. Çocuklarım da sırası geldiğinde benim oyuncaklarım oldular.”

Oyunun sonu açıktır, Nora'ya ne olacağını tahayyül etmek okuyuculara bırakılmıştır. Fakat herkesin aklına ilk gelen nihai sonuç, Virginia Woolf'un Kendine Ait Bir Oda'sı gibi, Nora'nın da kendine ait bir kimlik bulmak -ve belki de yaratmak- için bir yolculuğa çıkacak olmasıdır. "Bir Bebek Evi" Nora'nın endişelerini ve kaygılarını, artık onun daha net olmasıyla ve kararlılığıyla görebiliriz; on dokuzuncu yüzyılda ataerkil bir toplumun kısıtlamalarını, kendini keşfetme ve özgürlük arayışı için ödediği bedeli bulmak için kaygıları oyun boyunca ustalıkla gözler önüne serilir.

Okurlar olarak kafamızda oluşan "E peki çocuklara ne olacak?" sorusunun cevabı ne yazık ki yoktur, pek tabii etik ve ahlak anlayışı çerçevesinde de değerlendirmek kişiden kişiye değişecektir. Nora, "ben" olma savaşına belki kendine bir yabancı olarak başlamıştı ama sonunda Torvald'a daha yabancı olduğunu anlamıştır. Kendini keşfetme serüveni başlamadan önce korkuya yenilmiştir ama bu yenilginin ona daha büyük şeyler kazandıracağını farkına vardığında, aslında hiç yenilgiye uğramadığını anlayacaktır:

"...bir kadın kocasının evini terk ettiğinde, yani benim şimdi yaptığım gibi, kocası ona karşı bütün yükümlülüklerinden hukuken feragat etmiş olur. En azından seni bütün yükümlülüklerinden kurtarıyorum. Kendini herhangi bir biçimde bağlı hissetmemelisin, ben hissetmeyeceğim. İkimiz de tamamen özgür olmalıyız. Al, işte yüzüğün. Benimkini de ver."

"Ama artık çoğunluğun söyledikleri ya da kitaplarda yazanlar bana yetmiyor. Her şeyi kendi başıma düşünmem ve anlamam lazım."

Geride Bırakamadıklarımızın Sırtımızda Bıraktığı Yalnızlık Korkusu

İz

Acıyla geçtiğim yoldan geçiyorsun
izlerime rastlıyorsun, bıraktıklarına,
o yolda çekmişim ruhumu patlatan fitili, orada
benden savrulan parçalar kurusa da,
izleri var hâlâ yolun kenarında.

İzini sür yolun, acının ormanı büyütür insanı
vakit geniştir, ufuk sandığından daha yakın.
Acıyla, geçtiğim yoldan geçiyorsun,
ustası olacaksın içine gerdiğin tellerin
hangi sızıyla titrer içinde, hangi sesle
büyük bir aşk, hangi sesle ölür, bileceksin.

Ne zamandı bilmiyorum, yaşadıklarından sana
kalan tortu, seni olduğun yere çakan, olduğun
yerde fırtına koparan korku, kendi sarmalında
döndün, döndün, sanma ki daha dönmeyeceksin
kalsan da bir yer için, aslında hep gidiyorsun.

Şimdi, acının ormanından geçiyorsun
her şey bir daha kanasa da
ne geçtiğin yola ne sana dokunabilirim ben.
Geç meleşim,
senin de şarkıların olsun
içindeki telleri titreten.

Birhan Keskin

Thou art passing through the path
I once been, with pain inside me
falling with my scars and what is left.
On that path, there, where I ignited the fuse
which dries my soul,
left my bare parts with scars
by its side.
Follow the scars,
for the forest of pain nurtures us
and realize
time is eternal, closer than a mirage,
you think,
on the horizon.

Thou art passing through the path
I once been, with pain inside me
be the master of wire tightened thou inside
thereby remember how it shivers
and a mighty love dies
by which pain and voice thou inside.

I don't remember the time
thy past left residue
and
thy awe left unrest over you
always been spinned
and spinned again around thy circle
but do not suppose it over
because
everywhere thou belonged to
gave birth a separation for you.

Now,
thou art passing through my bitter woods
neither thou nor thy path shall kiss my palm
though everything bleeds again
pass, my divinity, my angel
let it be thy songs
which shiver the wires of you.

Pan

Bir zamanlar Arkadya’lı çobanlar ve avcıların dualarında andığı isim aynıydı. Flütü Syrinx’in yaz esintisi kadar yumuşak ve baştan çıkarıcı sesi kırlarda yankılanırken, Tanrı Pan nymph’lerle dans edip oynardı. Hedonistik tabiatında zıtlıklar barındıran tanrının diğer eğlenceleri arasında çığlıklarıyla askerlerin, şehvetiyle de dişilerin yüreğine korku salmak vardı.

Yaygın inanışa göre Hermes ve orman nymph’i Oineis ya da Dryops’un kızı Dryope’un çocuğu olan Pan doğduğunda annesi kürklü vücudu, geriye kıvrımlı boynuzları ve keçi bacaklarından korkup kaçtı. Hermes ise Pan’ı kolları arasına aldığı gibi Olimpos’a yükseldi. Tuhaf ama neşeli doğası başta Diyonisos olmak üzere tanrıların hepsini eğlendirdi ve Diyonisos’un ona bizzat “*hepsi*” anlamına gelen *Pan* adını vermesine vesile oldu. Zevk düşkünlükleri ortak olan iki tanrı birçok hikâyede beraber anılmakta. Başka bir düşünceye göre de ismi Yunanca kökenli *Paein* (*otlatan*) kelimesine dayanıyor.

Ayın mitolojik karakteri —

Bereket ve doğurganlık tanrısı, çobanların ve avcılarının korucusu olan Tanrı aynı zamanda diğer kırsal tanrılar ve satirlerin de başıydı. Lycaeus Dağı'nda bir sığınağı Pan'a adayan çobanlar Tanrı'nın, hayvanları kurtlar ve diğer olası tehlikelerden koruduğuna, hayvanlara doğurganlık ve kısırlık verebildiğine inanıyordu. Avcılara iz sürerken yol gösteren Pan'a edilen dualar eli boş dönülen bir av sonrası lanetlere döner, adına diktikleri heykelleri yine kendi elleriyle taşarlardı.

“*Panik*” kelimesinin kökeni Maraton Muharebesi'nde çığlıklarıyla Perslerin kalplerine panik salan Pan mitine dayanır. O zamana kadar Pan'ın varlığından haberleri olmayan Atinalılar, savaş sonrası minnetlerini sunmak için adına tapınak dikmişlerdir. Pan çığlığını sadece savaş meydanında değil, kırlarda kestirirken düşkün olduğu uykusu bölenler üzerinde de kullanmıştır. Onun bu ününü duyan çobanlar kötü hava şartlarından sığındıkları mağaralarda ses çıkarmamaya dikkat etmişlerdir.

Ayın mitolojik karakteri —

Keyfine ve cinselliğe düşkün Pan'ın uyku kadar sevdiği başka bir şey varsa o da müzik ve perilerdir. Bu iki sevda flütü *Syrinx*'in hikâyesinde birleşir.

Pan bir gün, *Nymph Syrinx* avdan dönerken onu gördüğü gibi tutuldu. Tanrı, ilgisine karşılık vermek şöyle bir dursun görünüşü karşısında dehşete düşen Nymph'i Ladon Nehri'nin kıyılarına kadar kovaladı. Arayı iyice kapatan Pan'dan kaçamayacağını anlayan Syrinx, tanrılardan yardım istedi ve duasına karşılık bir kamışa dönüştürüldü. Aşk acısıyla kavrulan Pan kamışı yedi parçaya kesip ünlü kavalı Syrinx haline getirdi. Benzer bir hadise *Pity's* adlı Nymph kaçmak için kendini bir çam ağacına dönüşünce de yaşandı: Tanrı bu sefer dallarından birini koparıp taç olarak taktı.

Ayın mitolojik karakteri —

Hayırı cevap kabul etmeyen Pan hedefine ulaşmak için her şeyi yapar, ulaşamazsa da vahşileşir.

Dağ Nymph'i Echo'nun hikâyesi Keçi Tanrı'ya atfedilmiş ölümlerin en kan donduranıdır.

Echo aşkına karşılık vermeyince Pan, onu cezalandırmak için emrindeki çobanları çıldırtır ve peşine takar. Çobanlar Nymph'i yakaladıklarında onu geride sadece sesi kalana kadar parçalarlar. Nymph Echo'dan geriye kendi kelimeleri bile olmayan, sadece karşısından son duyduklarını tekrar edebilen “eko” kalana kadar.

Ayın mitolojik karakteri —

Pan sadece Nymph'lere değil, zamanında tanrıçalara da gönlünü kaptırdı. Duru güzelliği ve saçtığı ışığın, Zeus'un kızları Müzler'in şarkılarına konu olduğu *Ay Tanrıçası Selene* de onlardan biriydi.

Selene, Satir Tanrı'nın hediyesi olan beyaz öküzlerin çektiği gümüş bir savaş arabası sürerdi. Selene hediyelerinden hoşnutsa da Tanrı'nın kendisiyle ilgilenmiyordu. Pan ona beyaz, narin bir koyun postu sunacağı vaadiyle Tanrıça'nın gece ormana gelmesini sağladı. Selene hediyesi yerine beyaz bir koyun kılığına bürünmüş Pan'ı buldu ve sırtına tırmandı. Tanrıça, koyunun gerçek kimliğini anlayana kadar Pan onunla çoktan zorla beraber olmuştu.

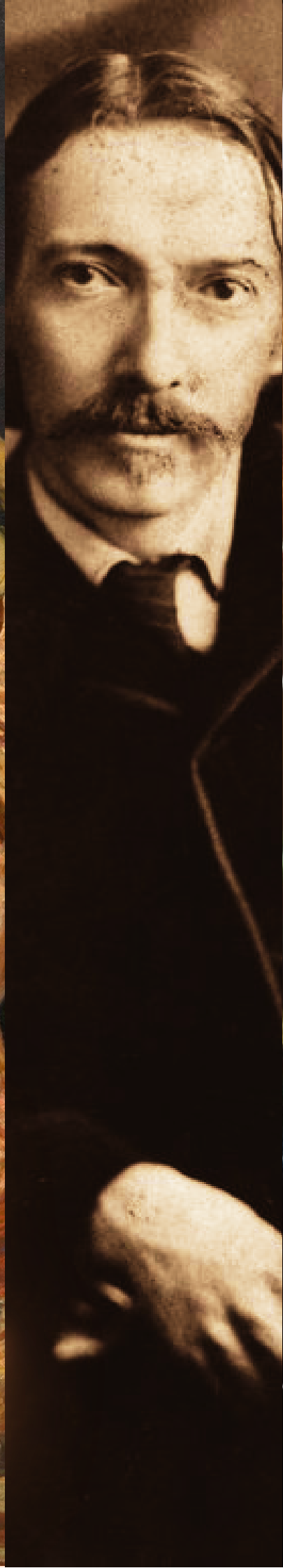
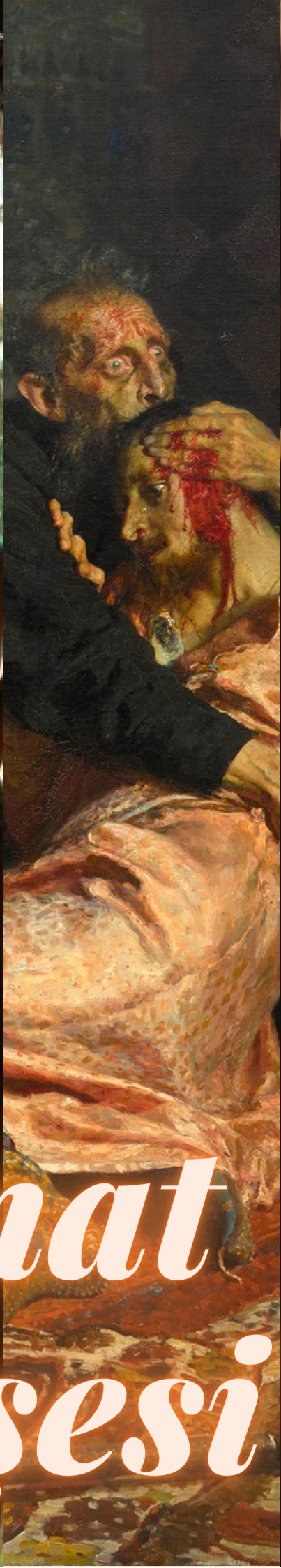

Ayın mitolojik karakteri —

Pan'ın peşine düştüğü bir başka tanrıça da *Afrodit*'ti. İnanişa göre Pan, Tanrıça'yla karşılaştığında içip eğleniyordu. Afrodit o haldeki Tanrı'yla yakınlaşmak istemedi. Pan'ın tecavüz girişimine karşı kendini savunurken ayağındaki sandaleti silah niyetine kavrayıp Tanrı'ya tehditler savurdu. Mücadele devam ederken Eros'un gelmesiyle Tanrıça, Pan'ın pençesinden kurtuldu.

Çoban Tanrı şehvetinin öznesinin kim olduğunu, o öznenin rızası olup olmadığını diğer tanrılar ne kadar umursadıysa o kadar umursamış, adı ve hikâyesi bugüne gelememiş sonsuz Nymph'in daha kâbusu olmuştur.

*samat
köşesi*

Film kesitleri

Pan'ın Labirenti

“Büyüyorsun, ve hayatın peri masallarındaki gibi olmadığını öğreneceksin. Dünya acımasız bir yer ve sen bunu canını acıtsa da öğreneceksin”

Pan'ın Labirenti / El laberinto del fauno - 2006

11 Ekim 2006 tarihinde gösterime giren Oscar ödüllü **“Pan'ın Labirenti”** (Pan's Labyrinth), Meksikalı yönetmen Guillermo del Toro'un imzasını taşıyor.

Filme geçmeden önce yönetmeni biraz tanımakta fayda var. Guillermo del Toro Gómez, Meksikalı bir yönetmen ve yapımcı. del Toro, Jalisco Eyaletinin başkenti olan Guadalajara'da doğdu. Sıkı Katolik bir anneanne tarafından yetiştirilen Del Toro, Instituto de Ciencias'da öğrenim gördü. Henüz 8 yaşında babasının Super 8 kamerasıyla ilk kısa filmlerini çekmeye başladı. İlk film prodüksiyonunu 1986'da, henüz 21 yaşındayken yaptı. Yönetmenlik kariyeri sırasında **“The Tequila Gang”** isimli kendi prodüksiyon firmasını kurdu. 1993 yapımı **“Cronos”** filmiyle ilk uzun metrajlı filmini yönetti.

Film kesitleri

“Mimic” adlı filminden sonra 1998'de babasının Meksika'da kaçırılması ve ödedikleri yüksek miktarda fidye üzerine Del Toro, ailesiyle birlikte yurtdışında hayatını sürdürmeye karar verdi. 2002'de “Blade 2”, 2004'te ise adını daha çok duyurmasına büyük katkısı olan “Hellboy” filmlerini yönetti. Fantastik öğeleri daha çok aksiyonla birleştiren del Toro, 2006 yapımı “Pan'ın Labirenti” (El laberinto del fauno) filmiyle dramatik filmlerdeki başarısını da göstermiş oldu. 2008'de Hellboy'un devamı olan “The Golden Army”, sonrasında aksiyon filmi “Pacific Rim” ve “Crimson Peak” filmlerini yönetti. 2017'de bir başka fantastik-dram yapımı “The Shape of Water”a imza atan del Toro, bu filmiyle 74. Venedik Film Festivali'nde en iyi filme verilen Altın Aslan'ın sahibi oldu.

Ayrıca En İyi Yönetmen dalında Oscar, Altın Küre ve BAFTA'yı kazandı. 1986'dan beri Lorenza Newton ile evli olan yönetmenin Mariana ve Marisa adlarında iki çocuğu vardır. Hayatını ailesiyle birlikte ABD'de sürdürmektedir.

Film kesitleri

Film 1940 yıllarında İspanya iç savaşının bittiği, fakat yer yer isyancıların direnişe devam ettiği ve faşist İspanya iktidarıyla çatıştıkları bir dönemde geçiyor. Film fantastik ve dramatik olmasının yanı sıra birçok korku öğesini de barındırıyor. 10 yaşında bir kızın hayalleri gözüyle bakıldığında; karanlık, şiddet içerikli sahneler, mitolojik korkunç yaratıkların olması esas itibarıyla korku öğelerini oluşturuyor.

Pan'ın Labirenti; İspanya iç savaşında faşist Franco ordusu ile Cumhuriyetçi gerillaların ortasında kalmış bir kız çocuğunun, bu acımasız dünya ve bu dünyaya alternatif olarak yarattığı kendi hayal dünyası arasındaki seçimleri ve yaşadıklarını içerir. Olaylar dış dünya ile Ofelia'nın arka bahçede keşfettiği gizli labirentte geçer. Filmde iki dünyanın varlığından bahsedebiliriz, birincisi faşist rejime bağlı olan Yüzbaşı Vidal'in başrol oynadığı gerçek dünya, ikincisi ise Vidal'in üvey kızı olan Ofelia'nın fantastik hayal dünyası.

Film kesitleri

Yönetmen filmde savaşın acımasızlığını ve boğucu kasvetini hissettirmek için İspanyol ressam Goya'nın resim atmosferini kullanmayı tercih ediyor. Kendi ifadesiyle; “Bütün bu anlattıklarımın otürü filmin görünümü de farklı olmalıydı. Sürrealizmi, Goya'nın resimlerini anımsatmalıydı. Bir tür peri masalı mantığında; ama steril, pir- ü- pak, şirin çocuk masallarındaki gibi değil, çok daha sert, haşın resimler.” der.

Goya, hemen kendisini takip eden dönemlerde değil de İspanya'nın yeniden baskı ve şiddet dönemine girdiği 1930'lar ve sonrası yıllarda, politik anlatımın biçimsel dili olarak rağbet gördü. Keza bu tarihlerde İspanya ikinci kez özgürlük ve yaşam mücadelesi veriyordu. Goya'ın sinema dahil olmak üzere birçok sanat dalına tesir etmesinin nedeni resimlerindeki kasvet ve ümitsizlik atmosferleriydi.

Film kesitleri

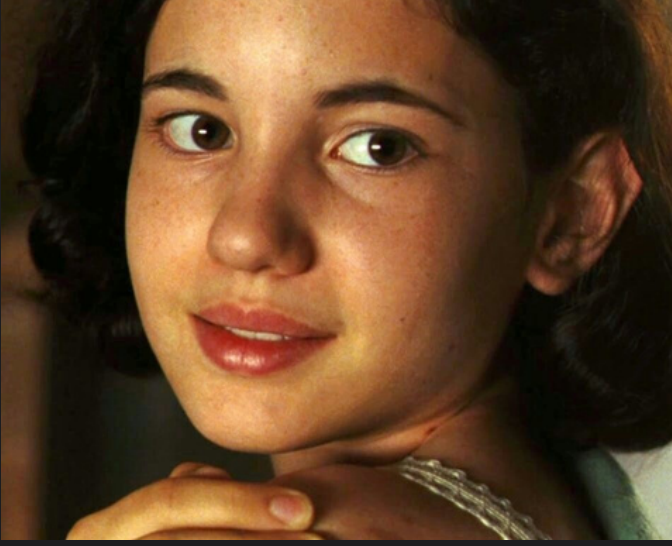

Filmde iki zıt dünyanın varlığından bahsetmiştik. Yüzbaşı Vidal'in dünyası soğuk ve kasvetli iken, Ofelia'nın fantastik hayal dünyası daha sıcak ve renklidir. Aşağıdaki görselse Ofelia'nın dışarıda olduğu bir sahne ile kendi iç dünyası olan labirentteki bir sahnesinde yer alıyor. Aradaki renk farkının anlatımı nasıl canlandığını rahatlıkla görebilirsiniz. Filmin biçimsel kurgusuna baktığımızda ise, iki ayrı dünyayı görürüz.

Dış dünyada faşist İspanya iktidarı ile sivil halk çatışması, kan, ormanlık, dağlık gibi öğeler varken; Ofelia'nın iç dünyası olan diğer dünyada ise mitolojide Pan olarak bildiğimiz keçi-insan karışımı Faun; peygamber devesinden dönüşmüş periler; yaşlı kurumuş bir ağacın oyuğundan girilen bir mağarada yaşayan dev kurbağa; yeraltındaki bir sarayda yaşayan ve çocuklarla beslenen grotesk bir yaratık; doğacak erkek kardeşiyle annesini koruyan ve biçimsel olarak insan formunu çağrıştıran sebzemsi bir büyü nesnesi gibi yaratıklar vardır.

Film kesitleri

Filmde geçen karakterler;

Ofelia

Savaş sırasında Babasını kaybeden ve Kitap okumayı seven mitolojik hikayeler ve peri masallarına inanan küçük kız, filmin ana karakteridir.

Yüzbaşı Vidal

Faşist rejime bağlı olarak görev yapan Vidal, doğmamış çocuğunun erkek olduğunu ve bir erkek çocuğun babasının yanında olması gerektiğini söylemesi ile Yüzbaşının ve dönemin kadına bakış açısını, daha doğrusu zihniyetini göstermektedir. Sürekli saatine bakması dakikliği ve disiplini ifade eder. Son derece narsist ve zalim bir karakterdir.

Film kesitleri

Mercedes

Yüzbaşının yanında baş hizmetçidir. Fakat isyana destek verir ve gerillalara casusluk yapmaktadır. Mercedes Yüzbaşından nefret eder ve devamlı bıçakla gezen bir karakterdir. Bu da casus olduğu için sürekli tetikte olduğu anlamı taşır.

Doktor

Ofelia'nın hamile annesi olan Carmen'e bakmakla ve tedavi etmekle yükümlüdür. Aynı zamanda Mercedes'le birlikte isyancılara tıbbi destek verir.

Film kesitleri

Carmen

Ofelia'nın annesidir ve kızının yaşına göre davranmadığını ve hayal dünyasında yaşadığına inanır. Dönemin savaş koşullarına yenik düşerek kaybettiği kocasının yerini Yüzbaşı ile evlenerek dolduran Carmen, Ofelia'nında gerçek hayata adapte olmasını sağlamaya çabalayan bir anne karakteridir.

Pan

Kırların, dağların, dağların rüzgarının, otların, koyunların, başkaca hayvanların, kısacası doğanın tanrısıdır. Keçi ayaklı ve insan yüzlüdür. Biraz çirkin ve tuhaf bir yüzü vardır. Pan ile ilgili detaylı bilgi için ayın Mitolojik Karakteri başlığına göz atabilirsiniz!

Film kesitleri

Özetle, filmde gerçek dünya ile hayal dünyası arasındaki tutarsızlığın verdiği acı dile getirilmektedir. Ofelia'nın keşfettiği labirent aslında bu boğucu dünyada nefes almalık, mola vermelik bir istasyondur. Nitekim bu acımasız gerçeklik ile ilgili, annesi ölmeden hemen önce yine şefkatiyle çocuğuna en büyük dersi vermiştir:

“Yakında hayatın peri masallarındaki gibi olmadığını anlayacaksın.”

Annesinin bu sözü filmi özetler niteliktedir.

Film kesitleri

Film ile ilgili ilginç birkaç bilgi:

- Cannes film festivalinde 22 dakika boyunca alkışlanmıştır.
- En iyi makyaj, en iyi sanat yönetmenliği ve en iyi sinematografi dallarında 3 Oscar'a aday gösterilmiştir.
- Şiddet içerikli sahneleri nedeniyle Malezya'da yasaklanmıştır.

” Ne anlatıyor bu peri masalı? Seçim yapmayı. Peki ya anlattığım bu tarihi hikaye neyle ilgili seçim yapmakta? ”

Guillermo del Toro

Korkunç İvan

İlya Repin tarafından 1885 yılında resmedilen bu tabloda gözünüzün değmesiyle bile Korkunç İvan'ın bakışları fark edeceğiniz ilk şey olacaktır. Rus tarihine damgasını vurmuş olan IV. İvan, sadece bir çar değil, aynı zamanda karmaşık bir kişiliğin taşıyıcısıydı. İvan, özellikle öfke krizleri ve sinir patlamaları ile ünlüydü. Bu öfke sorunları, hem onun kendi ailesiyle hem de ülkesiyle karmaşık ilişkiler yaşamasına neden olmuştu. Ancak belki de en trajik an, kendi oğlu İvanoviç'e yönelik olanıydı.

Baba ve oğul arasındaki çatışma sonucu yaşanan olay şok edicidir. IV. İvan, bu öfkeli anında kontrolünü yitirmiş ve oğluna karşı şiddet kullanmaya başlamıştır. İçindeki şeytani serbest bırakmış ve oğlunu kendi asasıyla vurmuştur. Kanlar içinde yere düşen oğlu ise, öz babasının kolları arasında çaresizce hayatta kalma mücadelesi vermiştir. İvanoviç, hem sadakati hem de merhametiyle bilinmiş, ve babasına karşı planlanan acımasız bir saldırı

sırasında bile babasını kurtarmak için kendi canını tehlikeye atmaktan çekinmemiştir. Bu trajik olay, IV. İvan'ın kişiliğinin ve saltanatının karmaşıklığını ve ürkütücülüğünü bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Fırça darbeleri —

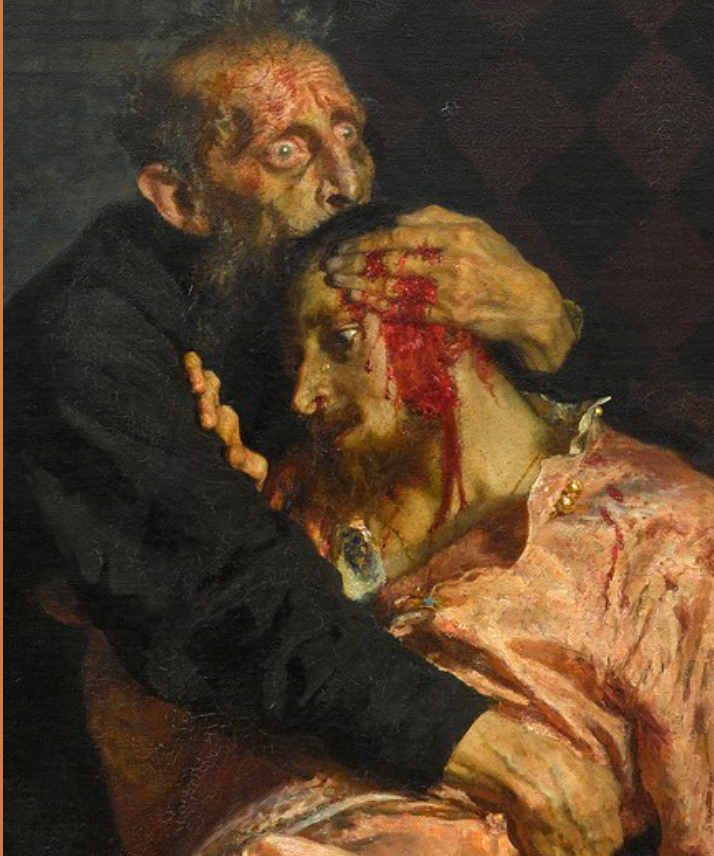
Tablo özünde oldukça geniş bir sahneyi ele alır. Ancak tabloya baktığımızda gözümüze ilk çarpan şey bir çift göz ve dehşet dolu bakışlardır. Korkunç Ivan, az önce ne yaptığını bilmez ve kabul edemez bir haldedir. Sanki kendi asasını oğlunun kanına bulamamış gibi şimdi de eliyle kanı durdurmaya çalışmaktadır. Kafasının içinden, binlerce kez

“Ben ne yaptım?” diye sorgulayışını, oğlunun ölümü kadar sessiz olan bu tablodan duyabilirsiniz. Gözlerinin yerlerinden fırlaması, kafasının içindeki pişmanlık ve korkunun oluşturduğu basıncın bir eseri gibidir. Dehşetten solmuş yüzüne, oğlunun kırmızı kanı bulaşmıştır. Zaten zayıf olan yüzü iyice kendi içine çökmüş görünmektedir.

Fırça darbeleri

Oğlunun yüzüne baktığınızda ise yine korku ile karşılaşsınız. Ancak bu korku babasının yüzünde gördüğünüz korkudan daha farklıdır. İvanoviç'in yüzündeki en baskın duygu olan korku daha çok babasının ne yaptığını kavrayamamasından kaynaklıdır. Babası için kendini öne atan ve hayatını siper eden bir insanın ne hissettiğini tahmin edebiliyor musunuz? Hayal kırıklığı. Bu his, sadece hatalarına rağmen yanında olduğunuz birinden, sonunda sizi büyük bir yıkımla karşılamasıyla anlayabileceğiniz boyutta bir histir.

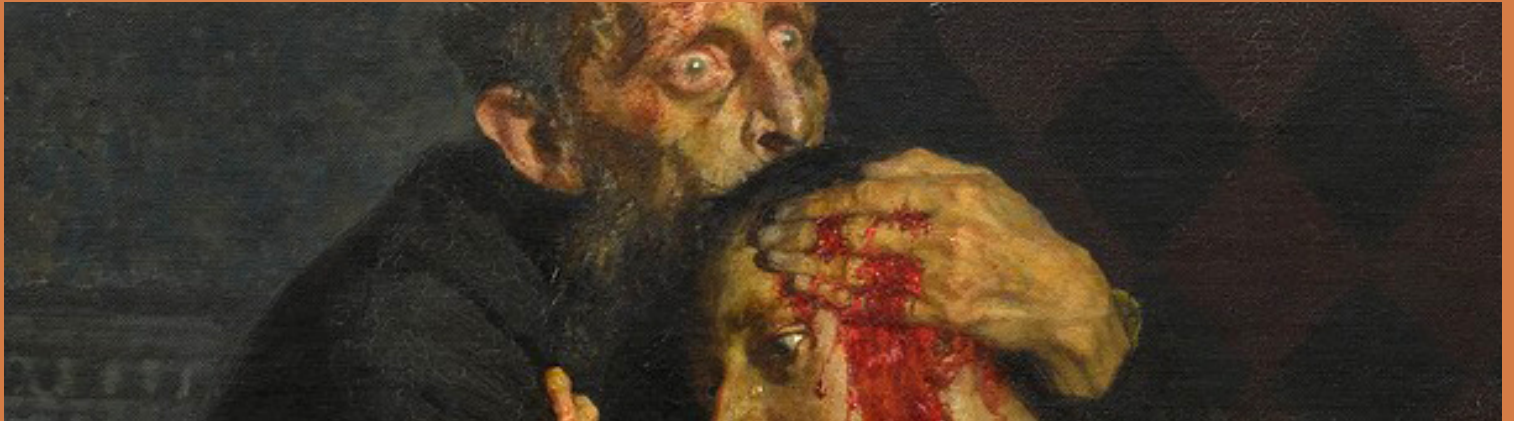

Korku tek bir ifadeyle sınırlandırılmaz. Korku sadece bilinmeyene karşı hissedilmez, korku aynı zamanda önünde sonunda yaşayacağınız, birden üzerinize enkazın kapanacağını bilmenize rağmen sizi ele geçirir. Üzerinize yağacak, elinizi ayağınızı kaldırmayı istemeyeceğiniz bir hale getirecektir sizi. Bu his vücudunuzu ele geçirdiğinde, üzüntüden mi yoksa korkudan mı tir tir titrediğinizi anlayamazsınız bile. Dudaklarınızın arasından dilinize sızan metalik kan tadına çoktan aşinasınızdır. Çünkü o tadı yaşanacağını bildiğiniz korkulu rüyalar daha gerçekleşmeden zihninizin derinliklerinde prova etmişsinizdir.

Gözünden süzülen bir damla yaş, İvanoviç'in ne kadar kırgın olduğunu başka bir şekilde bize anlatır. Tek damla yaşın sıcaklığı, şakağından süzülen parlak kanın sıcaklığıyla yarışmaktadır. Babasının bir eli kanı durdurmaya çalışırken, oğlunun bir eli ise onu affettiğini anlatmak ister gibi babasının kolunu bariz bir şekilde kavramaktadır.

Fırça darbeleri —

Ivan'ın dehşeti, kolundaki merhametli bu elle daha artmakta ve daha azap verici bir hal almaktadır. Etrafa genişçe bir bakış attığımızda ise bu olayın gerçekleşmesi anında ortaya çıkan keşmekeş net bir şekilde görülmektedir. Halının kıvrılıp katlanması ve etrafta duran devrik eşyalar birkaç dakika önce gerçekleşen kargaşanın bir göstergesidir. Tablonun sağ tarafında duran insan gölgeleri ise olayın şahitlerinin olduğuna işaret eder. Olayın gerçekleştiği yerdeki korkunç sessizliği tek bir kareden dahi duyabilirsiniz. Bu gölgeler tabloya korku hissini daha da iyi işler. Daha önce de dediğimiz gibi, korkunun tek bir çeşidi yoktur. Ancak bu tablo sadece baba ve oğulun yüzlerinden oluşmuş olsaydı dahi korkunun farklı boyutlarını tek bir kareye sığdırmakta ve insanoğlunun zehrini hissettirmekte başarılı olurdu.

Robert Louis Stevenson

Robert Louis Stevenson 13 Kasım 1850 günü Edinburgh 'da Stevenson ailesinin ilk ve tek çocuğu olarak dünyaya geldi. Çocukluğunda tüm hayatını etkileyecek bir hastalık geçirmişti, ve bunun tüberküloz olduğu düşünülmekteydi. Sağlık koşullarından dolayı okuluna devam edememiş, eğitime evde özel öğretmenlerle devam etmiştir. Yazar babası tarafından üniversiteye kaydettirildikten sonra ailesiyle arasında anlaşmazlıklar ortaya çıkmaya başlamıştır. Babası oğlunun, aile mesleği olan mühendisliği yapmasını istemiş fakat R.L. Stevenson hukuk okumayı tercih etmiş, ve üniversiteye başlamasıyla beraber Stevenson bohem bir hayat tarzına geçmiştir. Ailesinin dinini reddetmiş, evli kadınlarla ve hayat kadınlarıyla ilişkiler kurmuştur. Üniversitedeki hocalarının dikkatini çekse de Stevenson derslerine pek önem vermemiştir. Zamanını sosyetenin içinde geçirmiş ve Montaigne, William Hazlitt ve Daniel Defoe'yu taklit etmeye çalışmıştır.

Yazarlardan eserlere

Diplomasını aldıktan sonra mesleğini yapmak yerine Avrupa'yı gezmeye karar vermiştir. Amacı sağlığı için elverişli bir yer bulmak, aynı zamanda da yazmaya devam etmektir. Fransa'da Oise nehrine yaptığı seyahat "Bir İç Gezi" adlı eseri için ilham olmuştur. Gezisinde kendisinden on yaş büyük Fanny Osbourne adında evli ve iki çocuk annesi bir kadınla aşk yaşamış, Fanny evi Kaliforniya'ya dönünce, Stevenson depresif bir hâle bürünmüş ve paramparça olmuştur. Fransa'nın dağlık ve kırsal yerinde başka bir seyahate çıkmış ve burada yaşadıklarını hikayeleştirerek "Bir Eşekle Seyahat" adlı kitabını yazmıştır. Ailesi R.L Stevenson'ın yaşamının bu evresini zaman kaybı olarak değerlendirirken onun amacı aslında yazı stilini geliştirmek ve hayata dair daha fazla şey öğrenmektir. 1879 yılının Ağustos ayında Kaliforniya'ya sevgilisi Fanny'i görmeye giden Stevenson, trenle yaptığı seyahat sonucunda çok hastalanmış ve akciğerindeki enfeksiyon onu ölümün kıyısına getirmiştir.

Kendisine yardım eden çiftlik sahipleri tarafından iyileştirilmiş, ve yolculuğuna devam etmiştir. San Francisco'da zor ve parasız günler geçirdikten sonra tekrar sağlığı bozulduğunda eşinden henüz boşanmış olan Fanny onunla ilgilenmiş ve onu iyileştirmiştir. İkili 1880 yılında evlenip birlikte Edinburgh'a dönmüşlerdir. Bundan sonraki dört yıl boyunca Stevenson sağlığının el verdiği kadarıyla Güney Fransa'yı ve İsviçre'yi gezmiştir.

Yazarlardan eserlere

Bu zaman diliminde Stevenson en bilinen eserleri “Define Adası” ve “Dr. Jekyll & Mr. Hyde” kitaplarını yazdı. 1888 yılında bir yat satın alan Stevenson, San Francisco’dan Güney kıyılarına doğru yola çıkmıştır. Aynı yıl içerisinde “Kara Ok” isimli romanında Güller Savaşı’nı anlatan yazarın, “Ballantrae’nin Efendisi” kitabı da aynı dönemde yayımlanmıştır. Stevenson Hawaii adalarından birini Peder Damien’in misyonerlik yaptığı bir koloniyi incelemek için ziyaret etmiştir. “Güney Kıyılarında” ve “Peder Damien” adlı eserleri 1890 yılında yayımlandığında yazar akciğer kanaması sebebi ile seyahatlerine ara vermiş, ve Samoa’dan arazi alıp oraya yerleşmişti. Yerlilerin dilinde masalcı anlamına gelen “Tusitala” adını benimsemiş ve yerel siyasetle ilgilenmeye başlamıştı. 1892 yılında güçlü batı devletlerine karşı Samoa haklarını korumak amacıyla bir kampanya başlatan yazar “Tarihe Bir Dipnot: Samoa’da 8 Yıllık Bela” adlı eserini yayımlamıştır.

1893’te Samoalı bir kabile şefini desteklediğinde isyancı olarak görülmüş ve Samoa’dan atılmanın eşiğine gelmiştir. Sağlık koşullarının bir daha memleketi olan İskoçya’ya dönmeye izin vermeyeceğini bilen yazar bu dönemde ülkesini oldukça özlemiştir. Aynı yıl içerisinde “Kaçırılan Çocuk” adlı eserine devam niteliğinde olan “Catriona” adlı kitabını yazmıştır. 1894’te Samoa’ya barış geldiğinde Stevenson kahraman ilan edilmiştir. 3 Aralık 1894 günü “Hermiston’un Eşiği” adlı eseri üzerine çalışırken beyin kanamasından 44 yaşında hayatını kaybeden yazar, Samoa’daki Vaea Tepesi’ne gömülmüştür.

DR. JEKYLL İLE BAY HYDE

Yazara Dr. Jekyll ve Mr. Hyde romanı için ilham bir kâbus yoluyla gelmiştir. Yazarın ilham şekli bile aslında psikanaliz açısından okuyucuya fikir verir. Roman Avukat John Utterson'ın gözünden okunur. Dr. Jekyll Avukat Utterson'ın yakın dostlarından. Uzun boylu ve yakışıklı olan doktor herkes tarafından sevilir. Bilimsel çalışmalarına yoğunluk verdiği zamanlardan birinde Doktor Jekyll ilginç bir keşif yapar. Kendi içinde yaşadığı ikiliği (düalizm) fiziksel olarak da ayırabileceğini keşfeden doktorun ayakları yerden kesilir. Kendisi saygın, sevilen ve iyi görünümlü biri iken kendinden ayırdığı kişi, Mr. Hyde, bir o kadar çirkin ve şeytanidir. Yaptığı kötülüklerden en ufak çekincesi bile olmayan Mr. Hyde toplumun deyişiyle tam bir ahlaksızdır. Roman boyunca aslında tek karakterin yaşadığı çatışmaya şahit olan okuyucu Dr. Jekyll'in mükemmelliği ile büyülenirken; Mr. Hyde'ın tavırları ve çirkinliği karşısında kasvete kapılır ve korkar.

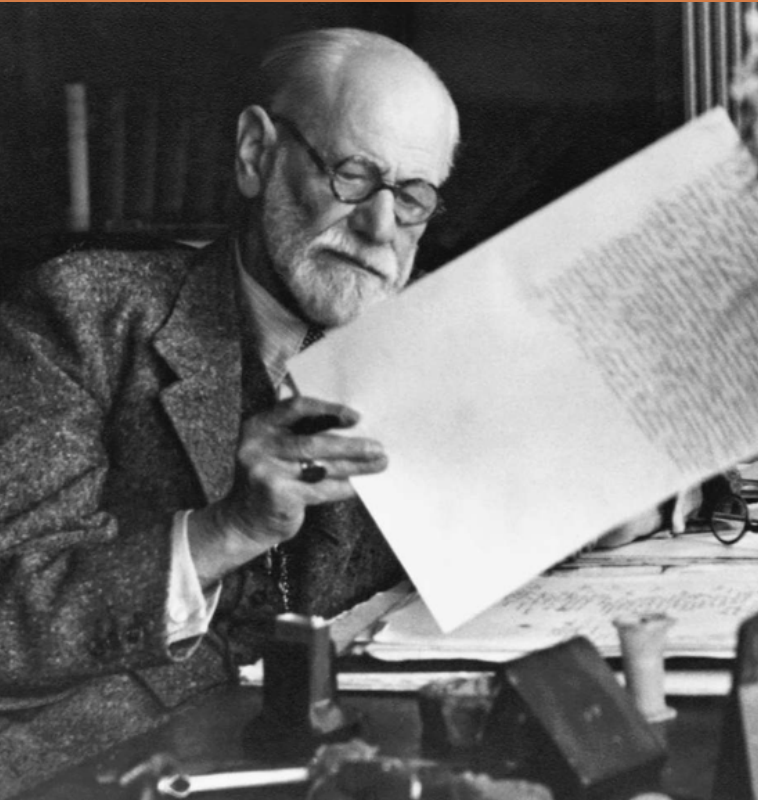

Romanın gotik havasıyla beraber okuyucu, dönemin karanlığını görme fırsatı bulur. Mr. Hyde günün gece kısmındayken, Dr. Jekyll gündüzüdür. İnsanlara verdiği zararı geceye saklamaya çalışan Mr. Hyde, Avukat Utterson tarafından ifşa edilir. Avukat Utterson, Mr. Hyde'ı yakalamaya çalışırken Dr. Jekyll tarafından bir nevi ekarte edilir. Dr. Jekyll'in tavırlarını anlamlandıramayan Utterson daha derin bir araştırmaya koyulur. Araştırdıkça karmaşıklaşan olaylar karşısında çözüm yolu bulamayan Utterson; Dr. Jekyll ile kendisinin ortak arkadaşına danışma kararı alır.

Yazarlardan eserlere

Olayların karanlık yüzünü keşfettikçe Utterson öğrendikleri karşısında hayrete düşer. Aslında peşine düştüğü Mr. Hyde'ın, Dr. Jekyll'in karanlık tarafı olduğunu ve ikisinin birbirinden ayrılamaz birer parça olduğunu öğrendiğinde artık her şey için çok geçtir. Çünkü Avukat Utterson bunları öğrendiğinde Mr. Hyde'ın iğrenç benliği Dr. Jekyll'in var olmasına artık izin vermediğinden, Dr. Jekyll hayatına son vermiştir. Tüm olanları Dr. Jekyll'in geleceği öngörürmüşçesine yazdığı mektuplarından öğrenen Avukat Utterson'ın hayreti ve Mr. Hyde'in onda uyandırdığı iğrenme hissinin dışa vurumu ile roman son bulur.

Roman üzerine piyasaya sürüldüğü günden bugüne kadar birçok yorum yapılmıştır. Bu kadar karmaşaya neden olması da karakterlerin altında yatan psikolojik sorunlara dayanır. Birçok psikolog, edebiyat eleştirmeni ve psikiyatrist romanı farklı boyutlardan ele almış, her biri kendine göre romanı anlamlandırmaya çalışmıştır. Freudiyen bakış açısına göre ahlâkî değer anlayışına sahip olmayan ve şiddet yanlısı olan Mr Hyde'ın id (insan ruhunun içgüdü ve dürtülere bağlı bölümü) olduğu söylenir. Toplum normları dahilinde hareket etmesi, mantıklı ve bilinçli oluşu ile ise Dr. Jekyll'in egoyu temsil ettiğini düşündürür.

Yazarlardan eserlere

Dr. Jekyll'in aslında R.L. Stevenson'ın alter egosu olduğu da söylenmektedir; bu görüşün temeli ise küçüklüğünden beri sağlığı ile alakalı pek çok problem yaşayan Stevenson'ın da gündüzleri hasta ve zorbalığa uğrayan biriyken geceleri genelevlerin kapısını aşındıran bir delikanlıya dönüşmesidir. Romanın sonlarına doğru Avukat Utterson'ın cesedi bulduğu an süper egonun id'i ele geçirmesini yansıtır; Mr. Hyde Dr. Jekyll'in kıyafetleri içindedir. Romanın, yazara bir kâbus yoluyla ilham olması da aslında yazarın bilinçaltında kendisinin içten içe ikililiği (düalizm) yaşayan biri olduğunu kabul etmesi sayesinde yatar.

Romanı yorumlayanlar arasında yaşanan olayların altında aslında bir homoseksüellik mesajının yattığını söyleyenler de vardır. Dr. Jekyll o kadar narsisttir ki kendine göre birinin olabileceğine asla inanmaz, ve en kötü yanının bile diğer insanlardan iyi olduğuna inandığı için kendi kötü tarafını diğer herkese tercih eder. Tabii bu kısım yalnızca teoride kalmış, bilgi eksikliğinden dolayı herhangi bir şekilde netlik kazanmamıştır. Aslında her insanın da kendi içinde tüm mükemmelliği ile duran bir Dr. Jekyll'i ve aynı zamanda tüm çirkinliği ve korkutuculuğuyla var olan bir Mr. Hyde'ı vardır. Önemli olan hangi tarafın baskın olacağını seçebilmektir. Bu noktada nihai karar bireyin kendi ellerindedir.

ŞEBNEM FERAH

SİL BAŞTAN

Kaybetme Korkusu ve Yeniden Doğuşun Melodisi

Şarkılar evrensel bir dil taşır; duyguları, deneyimleri ve hayatın karmaşıklığını içselleştirir ve ardında derin anlamlar bırakır.

Müziğin hayatımıza sağladığı o inanılmaz etki ve paha biçilmez hislere bu sefer Türkçe Rock'ın Kraliçesi, Şebnem Ferah üzerinden inceleyeceğiz.

Müzişyenlerden kelimelere

Aslen Üşküplü bir ailenin ikinci kızı olan Şebnem, evinde adeta bir orkestra ile büyüdü. Annesi türküler söyler, babası piyano ve bağlama çalar, Şebnem söylerdi. Üşküp'ten Yalova'ya gelen Şebnem'in sanat ve müzikal yolculuğu; yatılı okuduğu Bursa Özel Namık Sözeri Lisesinde başladı. Tam da bu zamanlarda kendini bulduğunu söyleyen sanatçı, hayatın yaşattığı en zor zamanları belki de burada tecrübe etmeye başladı.

13 kızla birlikte kaldığı lise pansiyonunda onu en mutlu eden şey müzik dinlemektir. Hafta sonları tatile gittiği Yalova'da bir akrabası ile bisikletini gitar karşılığında takas eder. İşte tam da bu zamanlardı Şebnem'in delicesine gitar çalmaya ve İngilizce şarkı sözleri yazmaya başlaması. İlginç bir şekilde, lise döneminde çok iyi olan İngilizcesi sayesinde, bir dönem hayallerine giden yol için İstanbul Üniversitesinde İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümü okuyacaktı. Aslında bölüm öğrencileri olarak bizlere pek de uzak olmayan Şebnem Ferah, belki de bölümün kazandırdığı farklı bakış açılarıyla ne şarkılar yapmıştır, kim bilir?

Müzisyenlerden kelimelere

Şebnem, Türkiye'nin ilk kadın Rock grubu olan “Volvox”u kurduğunda, pek çok şey öğrenecektir aslında. Sahne disiplini, grupla çalışma ve daha nicesi... Özlem Tekin, Duygu Karpuz, Ebru Bank, Gül Ağırca, Buket Doran gibi değerli üyeleri olan bu grupta Şebnem Ferah harika işlere imza atmıştı. Bu zaman aralığında tam istediği gibi her gün müzik yapar Şebnem, tıpkı hayal ettiği gibi... Grup üyeleri İstanbul'da üniversite kazanmaya başladıkça hayatının en kritik kararını verir ve çok başarılı olduğu ODTÜ Ekonomi bölümünü henüz 2. Sınıfta bırakıp, İstanbul Üniversitesinde İngiliz Dili ve Edebiyatı okumaya başlar.

Haftanın beş günü çıktıkları sahnelerden kazandıkları parayla ev kiralarnı ödeyen bu marjinal grup, birlikte yüzlerce defa sahneye çıkar. Toplam sekiz yıl beraber müzik aşkıyla yanıp tutuşan grup bir noktadan sonra yorulur; tıpkı Şebnem gibi her bir grup üyesi kanatlarını açıp yuvadan uçmaktadır artık.

Müzisyenlerden kelimelere

Kendi şarkılarını söylemekte kararlı olan Şebnem, kendisinin hazırladığı ve gitar çalarak vokalinde olduğu bir demo, TRT’de “Kokteyl” programında yayınlanır. Ne büyük şanstır ki Sezen Aksu da o programı seyretmektedir. Şebnem’i izledikten sonra onun elinden tutan Sezen Aksu sayesinde belki de tanımaktayız Türk Rock müziğinin kraliçesini...

“Kadın” isimli ilk albümünü henüz 24 yaşındayken piyasaya süren Şebnem, 400 bin gibi harika bir satış rekoru kırar, tarih 15 Kasım 1996’dır.

Bütün bu başarıdan, kendini gerçekleştirmenin verdiği o derin hazdan sonra ablası Aycan’ı kaybeder Şebnem. Hayattan yediği ilk büyük bıçak darbesi, müzikal kimliğine büyük etki eder. 1999 yılında da babasını kaybeden Şebnem, acılar okyanusunda bir süre nefessiz kalacak, ama sonrasında alamadığı nefesleri parçalarında attığı çığlıklarla bizlere duyuracaktır.

Müzişyenlerden kelimelere

“Söyle canım sevgilim / Hayat bize oyun oynuyor olabilir mi? / Yorgun gibi bir halin var / Duyguların karışık olabilir mi?”

sözleri birilerinin ölümünü anlatıyor gibi aslında. Sevgisinin okyanusları aştığı birileriyle belki de bir gece vakti yerde oturup konuşurken Şebnem Ferah, hayatın ne getireceğinin verdiği bilinmezliğin o büyük korkusuyla kaleme almıştı belki de bu sözleri.

Bütün bu yaşanmışlıkların bir ürünü olan “Sil Baştan”, da tam olarak bu anlam taşıyan bir eserdir; yoğun olarak kaybetme korkusunu, ve sonra da ardından gelen yeniden doğuşun gücünü anlatır. Melodisi, enstrümanları ve sözleriyle, dinleyiciyi derin bir düşünce ve içsel keşfe davet eder aslında. Kaybetme korkusunun derin bir manifestosu olan bu anlamlı şarkı, pek çok insanın kendi hikayesinin bir parçasıdır aslında.

Müzisyenlerden kelimelere

“Sil baştan başlamak gerek bazen / Hayatı sıfırlamak / Sil baştan sevmek gerek bazen / Her şeyi, unutmak”

kısımında ise, aniden gelen bir cesaretin kararlı bakışlarını görüyoruz o gözlerde. Sanki bir çırpıda bütün o ruh değişmiş, o korkulu cılız bedenin sahibi bir anda keskin bakışlı bir kartala dönüşmüş adeta. Hala çekingen adımlar var bu sözlerde, ama bir yandan da yeniden doğmak için önce unutmanın gerektiğini bilen; içten içe kabul etmek istemeyen ama başka çaresi olmadığını derinlemesine hisseden, ayakları geri geri gitse de bedeniyle ileri atılmaktan çekinmeyen adımlar...

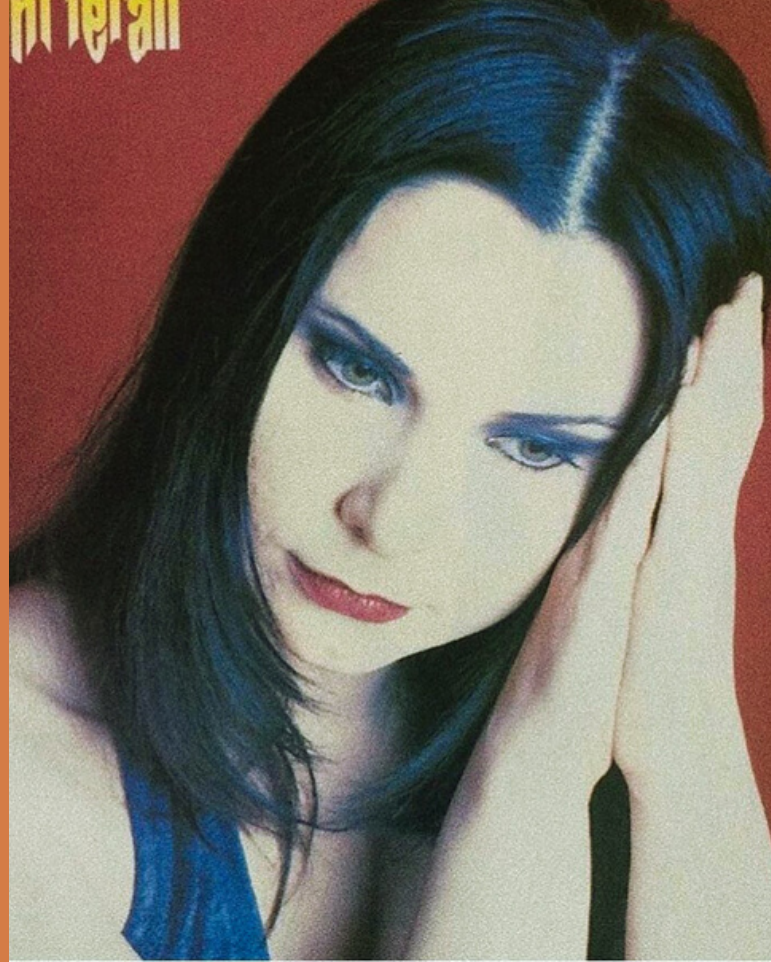
Müzişyenlerden kelimelere

“Sanki bugün son günmüş gibi /
Dolu dolu yaşamak istiyorum ben
/ Her ne çıkarsa yoluma / Selam
verip yürümek istiyorum ben”

Bir kaybın yaşandığına neredeyse emin olduğumuz bu sözler, belki de o ana kadar hiç yaşayamamış (çünkü yaşamak ve hayatta olmak bambaşka şeylerdir) olmanın verdiği farkındalıktan korkmanın izleridir. Yaşamak denen bu yanılgı; nefes alıp vermekten, yemek yemekten, uyumaktan çok uzak bir şeydir. Yaşamak; bir insanı sevmek, harika bir akşam yemeğı yemek, özgürce koşmak, kısaca “an”dan keyif almak ve dibine kadar yaşamaktır. Yoluna her ne çıkarsa çıksın (ister engel, ister kolaylık) usulca onları selamlamak, kabul etmek ve bilinmezliğin tedirgin edici patikasında yürümek isteyen Şebnem Ferah, belki de uzun zaman sonra ilk defa ufak umut kırıntılarını takip eder Hansel ve Gretel gibi.

“Sil baştan başlamak gerek bazen
/ Hayatı sıfırlamak / Sil baştan
sevmek gerek bazen / Her şeyi
unutmak”

diye haykırır tam dört defa Şebnem Ferah, belki de bu kadar fazla tekrar etmesinin sebebi unutmaktan korkmasıydı, belki de yeniden başlamaya, sil baştan sevmeye korkuyordu. Belki de bunu hiçbir zaman bilemeyeceğiz...

Müzişyenlerden kelimelere

Ölüm de hayatın bir parçasıdır, pek çok şey gibi ondan da korkulur ve bu gayet doğaldır; günler belki de aylar korkunç geçebilir, ama kara er ya da geç görünür. Suratımıza yediğimiz o sert dalgalar, gün gelir bizi “güçlü” insanlar yapar, biz istesek de istemesek de...

“Bunlar hepimizin yaşadığı ya da yaşayacağı şeyler. Ölümleri kabullenmek elbette kolay değil, çok kısaca anlatılabilecek bir konu da değil. Ancak hayatın parçası. İnsan her gün bir şeyler öğreniyor ve hayatın öyle garip bir dengesi var ki siz istesiniz de istemeseniz de devam ediyor. Ve daha çok güçleniyorsunuz. Kırılğanlığa gelince; ben zaten kırılğanlığın sonradan ortaya çıkan bir şey olduğuna inanmam, belki bazı faktörler sebebiyle artıyordur; ama bence herkes biraz kırılğandır, herkes biraz hassastır.”

“Bir duygu, varoluş gücümüzde artış veya azalıştan başka bir şey değildir.”

-Ulus Baker

Pasif bir duygu olan korku, Spinoza açısından sadece psikolojik, bilince yönelik, duygusal içeriğinden çok daha fazlasıdır. Spinoza perspektifinden insanlar korkuyu bilgi ile aşabilir, daha özgür yolda hayatlarını yaşayabilirler. Bu yüzden Spinoza korku duygusunu, insanların afektlerine (Affectus)* ket vuran bir duygu olarak görmüştür.

*Afektler, Spinoza'ya göre insan zihnindeki düşüncelerin temelini oluşturur ve insan davranışını belirleyen güçlü etmenlerdir. Afektler, insanın mutluluğunu ve huzurunu sağlayabileceği gibi aynı zamanda acı ve ızdırap da yaratabilir.

“İnsanlar her şeyi duygularıyla yönetmeye kalktıklarında ve dolayısıyla zıt duygular arasında gidip gelmeye başladıklarında ne istediklerini bilmez hale geliyor, hele hiçbir duygusu yoksa, o zaman kolaylıkla bir oraya, bir buraya sürüklenip gidiyor.”

Bilgi eksikliğinin doğurduğu korku, insanların gelecekteki tehlikeleri yanlış değerlendirme ve dolayısıyla farklı çözüm arayışlarına yönelme iç güdülerini ortaya çıkartabilir. Korku, yine kesin olmayan bir şeyin hayaliyle meydana gelen kararsız bir kederdir. Buna ilişkin bilinmeyen bir evrende Stoacı filozoflar Antik Yunan'da, Spinoza da 17.yy'da gelecekteki tehlikelere ve kedere karşı insan zihnine nasıl yön verilebileceğine dair öğretilerini yaymışlardır.

Stoa felsefesi genel olarak üç tarihsel dönemde incelenir: Eski Stoa, Orta Stoa ve Roma veya İmparatorluk dönemi Stoa Felsefesi. Eski Stoa öğretisi kurucusu olan Kition'lu Zenon'a (MÖ 334-262) dayanır. Orta dönem Stoa ekolünün en önemli isimlerinden birisi de Tarsuslu Antipatros'dır. (MÖ 130-129 ölüm).

İmparatorluk dönemi Stoa felsefesi için de Seneca, Rufus, Epiktetos ve İmparator Marcus Aurelius gibi büyük isimler önde gelmektedir. Yunancada "stoa" sözcüğü "çatısı olan kolon, üstü örtülü, önü açık yer, sundurma" anlamındadır. Bu ismin verilmesi Zenon'un Atina'daki agoranın kuzey kesiminde bir boyalı sundurma altında yürüyerek ders vermiş olmasıdır. Zenon'un stoa öğretisi Epikür'ün bahçesinden farklı bir yerdi. Bunun sebebi ise Epikürün aksine kurucu Zenon'un kendisine ait fikirlerinin tartışılmasıydı. Bir dogma öğreti olmamıştır. Stoacılar, içsel huzurun dış koşullardan bağımsız olduğuna inanır. İçsel huzur, erdemli bir yaşam sürdürme çabası ve rasyonel düşünme yoluyla elde edilir ve Stoacılar düşünce yapılarını üzerinde kontrolümüz olan olaylar ve kontrolümüz olmayan olaylar olarak ikiye ayırır. Üzerinde kontrolleri olmayan olaylara kederlenmektense bunu kabul edip, onlara olumlu tepki vermeye çalışırlar. Değiştirebilecekleri şeylere (kendi düşüncelerimiz, eylemlerimiz vb.) odaklanmaları gerektiğini söylerler.

"Ancak karakterinizi mahvederse hayatınızı mahvedebilir. Aksi taktirde ne içeride ne dışarıda size zarar veremez."

Dışarıdan bakınca Stoacıların evren anlayışı panteist bir anlayıştır. Panteist anlayış Tanrı'nın içkin olduğu, Tanrı'yı doğa ile özdeşleştiren bir görüştür. Baruch Spinoza da bu görüşü benimsemiştir. Spinoza, geçimini mercek yontarak sağlayarak 1632-1677 yılları arasında yaşamıştır. Yahudi ailesi Portekiz'de gördükleri engizisyon işkencelerinden dolayı Hollanda'ya kaçmak zorunda kalmıştır. Annesi onun haham olmasını istemiş fakat ileride yazacak olduğu tartışmalı eserler yüzünden aforoz edilmiştir.

Spinoza geleneksel dinlerde yer alan çelişkileri göz önüne getirince pek de hoş karşılanmamış, en ünlü eseri olan “Etika”, o öldükten sonra basılmıştır. Spinoza, Yahudiler tarafından öldürülmeye çalışılmış fakat onu pelerini kurtarmıştır. Bu yırtılan pelerini, hayatı boyunca dine karşı aldığı zaferin sembolü olarak giydiği söylenmektedir. Spinoza’nın Tanrısı antropomorfik bir tanrı değildir. Yani, insansı özellikleri barındırmamakla birlikte, müntekim bir tanrı değildir. Ona göre doğa ve tanrı özdeştir. Spinoza tözü, var olmak için kendisinden başka hiçbir şeye gereksinim duymayan şey olarak tanımlar ve bu tanım üzerinden tek bir töze ulaşır: Tanrı-Doğa (deus sive natura). Yani ona göre Tanrı, kendi kendisinin nedenidir.

“Özü varlığı kuşatan, başka deyişle tabiatı ancak var olarak tasarlanabilecek olan şeye, kendi kendisinin nedeni (causam sui) diyorum.”

Einstein da “Ben Spinoza’nın Tanrısına inanıyorum.” der. Korku duygusuna geri dönecek olursak, Spinoza için “duygu” bir bilgi anlayışı ile bütünleşmiş ontolojinin analiz edilmesini ortaya koymaktadır. Ontoloji* ve epistemoloji* anlayışının ortaya konmasından ayrılamamaktadır. Spinoza’da korku

“Kuşkulu bir şeyin imgesinden doğan kararsız bir acıdır.”

*Ontoloji: Varlık felsefesi ya da varlıkbilim, temel sorunu varlık olan felsefi disiplin

*Epistemoloji: Epistemoloji ya da bilgi felsefesi, bilgiyle ilgilenen bir felsefe dalıdır

ve böylece diyebiliriz ki, korku acının ta kendisidir. Temelinde keder ve acı duygusu bulunmaktadır. Bu deneyimler insanın eyleme gücünde zayıflığa yol açan, yaşamsal deneyimler olarak vardır. Kuşkulu imgeden gelen kararsızlık düşüncesindeki, kuşkuya bağlı imgenin ve kararsızlığın birbirini doğurması, duygunun ve korkunun ontolojik ve epistemolojik açıdan olan bağlarını kurar.

Korku duygusunun eyleme kuvvetini zayıflatması, insan varlığını keder ve acı olarak duygulandırır. Korku, askıya alınmış ve endişeyle geleceğe bakan bir zihnin yansımasıdır.

Spinoza'nın felsefesi aktif eyleme kuvvetini arttırıcı, acı temelli tutkuya yönelik mücadeleyi ifade etmektedir. Bu mücadele; yani acı ile savaşma ve neşeye ulaşma süreci bizlere Stoa felsefesini de andırmaktadır. Spinoza'nın Yahudi cemaatinden aforoz edildikten sonra kaçarken yanına Stoacı filozof Seneca'nın "Ahlak Mektupları" adlı eserini yanına aldığı söylenir. Korku duygusunu ise epistemolojik bir problem olarak gören Spinoza, fikirlerin, olayların yetersiz ve eksik olmasından kaynaklandığını ve aktif eyleme gücünü azalttığını aktarır. Spinoza'ya göre bu duygunun, insanı yapacağı şeylerden koparttığını, ve varlığını pasif kıldığını söyler. Bu yüzden ontolojik olarak eyleme kuvveti de o oranda azalmaktadır. Eyleme kuvvetinin azalması dolayısıyla, varlığı, keder ve acı içinde bırakır korku.

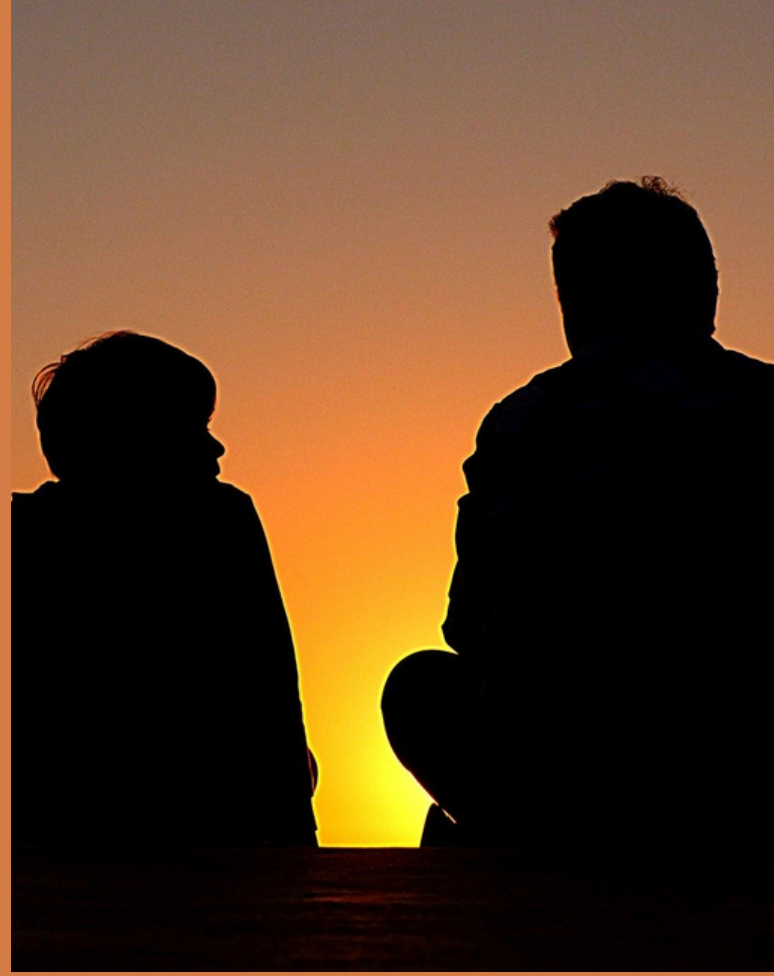
Spinoza'da aslında korkuyu yenmek demek, imgesel olanı yenmek; yani varlığın bilgisine ulaşmak ve olayları eksiksiz, yeterli bir biçimde kavramaktan geçer. Ayrıca Spinoza umut duygusunu da yok etmek istemektedir. Çünkü umut da korku gibi insan varlığını pasif kılmaktadır. Umut; eksik imgelerden, bir şeylerin gerçek doğalarından uzak, olumsal olarak görülen düşüncelere dayanır. Bu şeyleri olumsal olarak bilmek anlamına geldikçe, gerçeklikten o denli uzaklaşmaktadır. Bu edilgen kültür, cahil varlıklardan oluşanların üzerinden yükselir ve korku kültürü bu sayede hayat bulur. Bu açıdan da Spinoza temelde toplumsal korku kültürünü yok etmek istemektedir.

Dünya Erkekler Günü

19 KASIM

Dünya erkekler günü her yıl 19 Kasım'da kutlanır. İlk olarak 1992 yılında Profesör Doktor Thomas Oaster'ın fikri ile ortaya çıkmıştır. Resmi olarak 1999 yılında kabul görmüş ve kutlamalarına başlanmıştır. Peki ya neden günümüzde bile hâlâ bugün 8 mart dünya kadınlar günü kadar bilinmez? Erkeklerin de ataerkil sistemden kaynaklanan sorunları vardır ve bunların da görülmesi gerekir. Fakat ataerkil sistem öylesine büyük bir zehirdir ki kimseye bunu hissettirmez, en büyük düşmanı olduğu erkeklere bile. Günlük hayatta ataerkilliğin yükü altında ezilen erkeklere bu yük gibi hissettirilmez. Aksine bir erdem olarak yerleştirilmeye başlanır derilerinin altına. Ataerkillik nesillerdir böyle pazarlanmıştır. Kendilerine ne istedikleri sorulmaksızın evin reisi oluverir erkekler, hep çalışmak zorundadırlar, hayat acımasızca ağlarını örerken bile ağlamaları hoş görülmez, erkekler ağlamaz güçlü ol denilir.

Daha çok küçük yaşlardan itibaren insanlara dayatılan cinsiyet rolleri erkeklere ve kadınlara eşit derecede zarar verir. Fakat maalesef ki birçok insan bunun bilincinde değildir. Eğer güçlü denilmek isteniyorsa erkek gibi tabiri kullanılır. Daha insanlığın en erken döneminde güçsüzlük yakıştırılmaz erkeklere.

Ayın öne çıkanları

Yakıştırılmaması bir yana toplum kendi tanımladığı güç gibi erkekleri de tanımlayarak “güç-süz” olmalarına izin vermez. Böylesi bir algının ise tek çözümü feminizm olarak görülmelidir. Kadınları üstün gördüğü ‘söylenen’ bu ideoloji yine sözde toplumu temsil eden söz sahibi kesimler tarafından ayrıştırılmaya çalışılmış ve insanları birbirlerine düşürerek, kesimleri kullanılmaya daha elverişli hale getirmeye çalışılmıştır. Oysaki Erkekler için feminizm korkulacak bir ideoloji değil sığınılacak bir limandır. Toplumsal cinsiyet eşitliğini benimseyen feminizm erkekleri hayat yükünden kurtarmayı ve iki cinsiyet için de eşit yaşam koşullar vadeder.

Günümüz coğrafyasında insanların birçoğu feminizmi erkek düşmanlığı olarak görür fakat biraz araştırma ile pozitif ayrımcılığa bile karşı olan feminizmin insanları sosyokültürel bağlamda koruduğu gerçeği ile karşılaşılır. Günümüzde dünya erkekler gününün bilinmemesinin ve dünya kadınlar günü ile aynı şekilde coşkuyla kutlanmamasının da en büyük sebeplerinden biri yine ataerkil sistemdir. Dünya erkekler gününde de herkesin dünya kadınlar gününde olduğu gibi yüksek ve gür bir sesle eşitlik ve insanlık için haykırması gerekir çünkü dünyada ataerkillik sadece kadınlara değil erkeklere de yüküdür. Bir gün tüm insanlığın feminist bir dünyaya gözlerini açması dileğiyle...

Junji Ito

Korku edebiyatının ve manga dünyasının dikkat çeken isimlerinden biri olan Junji Ito, karanlık ve kâbus gibi bir dünyayı okurlarına en mükemmel şekilde sunan eşsiz bir sanatçıdır.

Kendisi, bir korku mangakasıdır. 60 yaşındadır ve 4 yaşında manga çizmeye başlamıştır. Çok erken bir yaşta ilk mangası, “Mummy Teacher” ile korku dünyasına atılmıştır. Nagano yakınlarında, kırsaldaki bir evde büyümüştür. Yaşadığı evin banyosu, içinde çokça örümceklerin ve hamam böceklerinin olduğu bir yeraltı tünelinin sonundadır. Bu deneyimleri de ilerideki çalışmalarına yansımıştır.

1987’de “Monthly Halloween” dergisine gönderdiği bir kısa hikaye, Kazuo Umezu Ödülü için şeref ödülü kazanmıştır (Umezu’nun kendisinin jürilerden birisiydi). Bu hikaye 13 yıl devam edip “Tomie” olarak seri haline getirilmiştir.

Manga

Ito kariyeri boyunca birçok gerilim ve korku mangasıyla başarı yaratmıştır. Tomie dışında Uzumaki ve Gyo da bunlardandır. Kendisi mangalar dışında, ‘‘Magic: The Gathering’’, ‘‘Death Stranding’’ gibi çokça duyulmuş eserlerde de yer almıştır. Ayrıca ‘‘Silent Hill’’de de yer alacağı duyurulmuştur, ancak bu proje bir yıl sonra Konami tarafından iptal edilmiştir.

Ito’nun eserlerinin gördüğü ilgi ve sevgi sayesinde eserlerinin birkaçı anime olarak adapte edilmiştir. Bunlar 1999 yılında ‘‘Tomie’’ ile başlamıştır ve o zamandan bugüne kadar aralıklarla yeni adaptasyonlar çıkmaya devam etmiştir. En son çıkan anime adaptasyonu, bu sene yayımlanan ‘‘Junji Ito Maniac: Japanese Tales of The Macabre’’dir ve Netflix platformunda bulunabilir. Eserlerine yapılan adaptasyonlar her ne kadar Ito’nun kendisine has olan tarzını kopyalamaya çalışsa da maalesef bunu çoğunlukla başaramamışlardır. Ito’nun korkuyu gösterme şekli, atmosferi ve anı çizme tekniği ekranlara ve animasyonlara birebir geçirilemeyecek kadar özeldir.

Kendisi ise birçok defa farklı eserlerin manga adaptasyonlarını yapmıştır. 2019 yılında Mary Shelly’nin Frankenstein’ına yaptığı adaptasyon için ilk Eisner ödülünü kazanmıştır. Adaptasyonlarından ayrı olarak 2021 yılında 2 tane daha Eisner ödülü kazanmıştır. Bir Japon klasiği olarak sayılan, Osamu Dazai’nin ‘‘İnsanlığımı Yitirirken’’ romanını kendi tarzıyla manga haline getirmiştir.

Manga

Çizimlerinde body horror'a (Deforme olmuş, birbiriyle bütünleşmiş hastalıklı, parça parça vücutların anatomi ötesinde bir form bulduğu korku türüne body horror denir. Body horror'ın normal korku türlerinden sıyrılmasının sebebi alışlagelmedik olmasıdır.) çokça rastlanır ve bunu da mükemmel bir şekilde ifade eder. Çarpıcı, kalın ve ağır bir tarzı vardır. Böcekler, kopmuş uzuvlar, algıların ötesinde yaratıklar, parçalanmış ifadelere her zaman yer verir. Tarzındaki korkunç ama çekici etkiyi başarıyla hissettirir.

Ito'nun "İnsanlığımı Yitirirken" adaptasyonu, olayları çok daha detaylı anlatan bir adaptasyondur. Konuları ve olayları çok daha derinden alır ve tüyler ürpertici çizimleriyle okuyucuya bunları korkunç şekilde aktarır.

Olay örgüsü ve anlatım şekli mangalarda daha görsel olduğu için işin içine Junji Ito'nun tarzı eklendiğinde bir çok okuyucu bu eserin okudukları en ağır eserlerden biri olduğunu rahatlıkla söyleyebilir.

Sonuç olarak, Junji Ito'nun sanatı ve eserleri, korku ve sanatın sınırlarını zorlayan bir sanatçının yaratıcılığını ve dehşet dolu dünyasını yansıtır. Ito'nun eserlerine dalarken, okuyucular, korku türünün alışılmadık ve unutulmaz bir yolculuğuna çıkarlar. Onun eserleri, korkuyu yeniden tanımlar ve sanatın gücünü, en karanlık düşünceleri bile ifade etmek için nasıl kullanılabileceğini gösterir. Junji Ito, korku ve sanatın sınırlarını zorlamaya devam eden bir dahi olarak hafızalarda kalacaktır.

The Last of Us

İnsanoğlu ömrü boyunca ölümün getirdiği korkular ile yüzleşmiştir. Çoğu insan ölümünün huzurlu bir şekilde yaşanmasını istemektedir. Bu ihtimale karşın insanoğlu yıllar boyunca kıyamet senaryoları üreterek kendilerini olası gerçekliklere hazırlamaktadır. En yaygın ve bilinen senaryolardan birinin de salgın hastalık sonucu insanların mutant saldırılarına uğrayarak zombilere dönüşmesi olduğunu söyleyebiliriz.

Ben de size bu yazımda hem oyunun hikayesi hakkında, hem de korku teması hakkında bazı bilgiler vereceğim. The Last of Us oyunu bize bu kıyamet senaryoları yaşandığında neler olabileceğini ve hayatta kalma, seçim yapma gibi konuları psikolojik korkuyu yaratarak aktaran, günümüzün en popüler oyunlarından birisidir.

Korku Oyunu

The Last of Us, Sony ve Naughty Dog ile geliştirilerek 2013 yılında piyasaya sürülen hayatta kalma ve korku türüne dahil bir video oyunudur. Bir kıyamet senaryosunu ana hikayesi olarak ele alan The Last of Us, geçmişten günümüze çokça ses getirmiş ve beğenilmiştir. Oyunun başlangıcında dünyaya hükmeden salgın hastalığın ortaya çıkması sonucunda insanların panik halinde güvenli bölgelere kaçmaya çalışmalarını, ana karakterlerimizden Joel ve kızı sayesinde görüyoruz.

Joel kızını kurtarmaya çalışırken bir asker ile karşılaşır ve oyunun hikayesi bize burada kaybetme korkusunu gösterir. Kızını askerin sıktığı kurşun ile orada kaybeden Joel, kaybetme korkusunu yaşamış ve bu korkunun getirdiği acı ile yüzleşmiştir. Aradan 30 yıl geçmiştir ve Joel arkadaşı Tess ile hayatta kalmak için kaçakçılık işine başlamıştır. Bir grup ile anlaşılan Joel, ticaret için buluşmaya gider bu esnada Marlene ile karşılaşır, Marlene onlara Ellie'yi almalarını söyler, aslında takas Ellie'dir.

Korku Oyunu

Ellie'nin karşılığında silah alacaklardır. Tess ve Joel, Ellie'yi almıştır ancak bir grup asker ile karşılaşmışlardır; ve onlardan kaçarak ticaret alanına geri dönerler, ancak ticaret yapacakları kişiler askerler tarafından öldürüldükleri için orada değillerdir. Tess ise ısırılmıştır ve Joel'in Ellie'yi alıp yola devam etmesine söz vermesini ister. Joel aslında bir kez daha seçim korkusu ile baş başa kalmıştır ve bu sözü vermek zorunda kalır. Seçim korkusunun sebebi Ellie'nin ısırığa maruz kaldığı gerçeğidir, ancak ısırığın etkisi 2 gün içinde göstermesi gerekirken Ellie'nin ısırığı 3 haftalıktır. Joel'in bulunduğu bu durum ahlaki kararların, seçimlerin ve kaybetme korkusunun getirdiği gerilimi bizlere detaylı şekilde yansıtmaktadır. Plan artık Ellie'nin yaşamı üzerine kurulmuştur ve bu sebeple Joel'in kardeşi Tommy'i bulması gerekmektedir.

Yolculuklarına devam ederken, tıpkı kendileri gibi hayatta kalmaya çalışan iki kardeş olan Sam ve Henry ile karşılaşır. Sam'in en büyük korkusunun dönüşmek olduğunu öğreniriz, ve ardından Sam korkusu ile yüzleşmek zorunda kalır. Daha da kötüsü abisi Henry'nin bir seçim yapmak zorunda kalmasıdır:

Kardeşinin ölümüne göz mü yumacak yoksa kardeşinin bir dönüşmüş olarak acı çekerek yaşamaya devam etmesine mi karar verecektir?

Korku Oyunu

Henry sonunda zor olanı yaparak kendi elleriyle kardeşini öldürmüştür. Bu kararın getirdiği travma ve korku ile Henry kendi hayatına da son vermiştir. Yaptıkları yolculuğun sonunda Tommy ile Joel karşılaşmıştır. Tommy, Joel ve Ellie arasındaki bağın baba ve kız bağına dönüştüğünü fark eder; ancak Joel korktuğu bağ kurma ve yalnız kalma hissini geride bıraktığının farkında değildir, yine de her an Ellie için endişelenmektedir. Ellie ve Joel arasında bir tartışma geçer, belki de birbirlerine verdikleri değeri yansıtmak korkusundan dolayı aylardır suskun olan bu ikili sonunda yüz yüze gelir. Ellie'nin içinde kendini güvende ve mutlu hissettiği Joel'i kaybetme korkusu vardır.

Joel ise kızında yaşadığı kaybı tekrar yaşamamak için verdiği mücadeleden dolayı Ellie'nin Tommy ile gitmesini ister. İkilimizin yolları ayrılmış olarak gözükse de Joel kaybetme korkusunun getirdiği bir karar ile Ellie'yi yanına almaya karar verir. Yola çıktıklarında bir grup haydut ile karşılaşır.

Korku Oyunu

Joel ağır yaralanmıştır ve bu sefer Ellie'nin korkusuyla yüzleşmesi gerekmektedir. Joel'i kaybetmemek için elinden geleni yapan Ellie, hem kendi hayatı için hem de Joel'in hayatı için yalnız başına hayatta kalmalıdır. Ellie karşılaştığı iki yabancı ile ticaret yapıp Joel için ilaç almıştır ancak karşılaştığı insanlar yamyamdır. Kısa süre sonra ilaçları Joel'e götüren Ellie'yi takip eden yabancılar Ellie'yi kaçırmak ister ancak iyileşen Joel uyanır ve Ellie'yi kurtarır. Yollarına devam ettikleri esnada ikilimiz üstlerindeki otobüsün çökmesi sebebi ile suya düşerler. Joel, boğulmak üzere olan Ellie'yi kurtarmaya çalışırken bir grup askerle karşılaşır. Joel'i bayıltarak onları aslında varmak istedikleri hedefe götürürler.

Korku Oyunu

Joel uyandığında karşısında Marlene'i görür. Marlene Joel'e bağışıklık kazanmaya sağlayan mantarın aslında Ellie'nin beynini sardığını ve panzehir elde edebileceklerini fakat bu işlemin Ellie'nin ölümü ile sonuçlanacağını söyler. Joel ise sıkı bir bağ oluşturduğu *kızını* tekrar kaybetme korkusunu yaşadığından dolayı Ellie'yi kurtarır. Tam o esnada Marlene ile karşılaşır, Marlene ondan tüm insanlığı kurtarması için bir şansının olduğunu söyler ancak Joel bir kızını daha otorite için kaybetmek istemez. Marlene'i vuran Joel, Ellie'yi arabaya bindirip oradan uzaklaşır ve devam edecek olan hikayemizin ilk bölümü burada tamamlanır.

Korku Oyunu

Kargaşanın, kaosun hüküm sürdüğü çarpık, yalnız ve tekinsiz bir dünyayı işleyen The Last of Us oyunu, bizlere aslında sevdiğimiz bir insanın kaybetme korkusunu, seçimler arasındaki yaşanan gerilimi ve bunların getirebileceği sonuçların öngörülemezliğini eşsiz bir şekilde aktarmıştır. Her anlatımında kendinizi Joel veya Ellie gibi hissettiğiniz, karakterlerin yaşadığı korkuyu sizin de iliklerinize kadar hissettiğiniz bir hikayeye sahiptir.

Sahi siz olsaydınız ne yapardınız? Siz olsaydınız bu tekinsiz, gaddar ve kaos dolu dünyayı iyileştirir miydiniz, yoksa sizde en sevdiğiniz insanın bu dünyada bir gün yalnız kalacağı gerçeğine rağmen yaşamasına izin mi verirdiniz?

On Fear

We collect numerous emotions, thoughts, experiences, consciousness, influences, judgements in a lifetime. Indeed, we create a separate memory for each of them and often experience the deepest ones in a superficial way. If there is the main one (the most distant from superficiality and the deepest one), only two feelings compose it. These are unquestionably *love* and *fear*. Though love is tall in the saddle with its activity, fear absorbs and melts the "main" love with its passivity and ferocity. Thereby, fear the only thing that covers human being with its whole existence and keeps them alive and alert.

Between the Lines

First of all, how does this feeling develop and feed in forming our core? Fear is an emotion that is implanted in the human soul even in the mother's womb. At that first moment, it embraces the human being that born into uncertainty, and it does not withdraw its claws until the end of life. This is the first emotion that human beings meet, and it is impossible to rip it out of themselves. *Uncertainty is the biggest fear*, and even if we gain it before we are born and experience it in life, it is difficult to get accustomed to it; besides, it is unfeasible to flee from the "main". Human beings must live with the basis of their existence.

Between the Lines

Another one is, can we moderate this creature that develops in our essence, at least a little?

Most people try to continue their lives by ignoring or delaying in question feeling. However, it is a vain attempt to try to escape from what exists in essence, because this attempt awakens the essence of the human being. As a result, the feeling humanity try to escape from it defeats the human being. It melts the love, so it is quite normal that it destroys us weak creatures. That is why human beings must face it and try to give meaning to it, otherwise they have to carry a monster that is constantly alive inside them.

In conclusion, fear is our essence, all emotions are born from it. It melts away even our other main emotion, love, with its cruelty. We are eternally responsible for carrying this emotion, which comes with uncertainty, the first emotion we encounter. Even so, it is required to alleviate and control it, since too much of everything is harmful.

Halloween

Yarışmamızın Kazananı

Sude Albayrak

sizden gelenler

Kübra BAYAZAN ✦ şiir

John DOE ✦ şiir

Deniz GENÇ ✦ deneme yazısı

Zeynep ARITOPRAK ✦ I Cried Twice Today şiiri

*hepinize
teşekkür ederiz!*

I see that town ,
Where i left my memories
Where i left my best days,
I never forget those days,but
You never come,
But im still waiting for you
I know you feel the same .

I see that town ,
Where i was running in dust
All over my body,
I still feel the wind that comes
With the memories of each day gone.
I still remember the water side ,
Where i hide my face from the sun..
I wish i could turn back and see;
See the leaves and rocks,
Touch the trees and be soiled with muds.

And letting the water aproach you
Sitting by the beach,
You have lost your memories
They have some lessons to teach.
Maybe you have lost your brother
You have lost your memories,
And your eyes are burning
From not remembering them each.

KÜBRA BAYAZAN

Can you hear my teeth grinding mama?
At some time it was for cold.
So do now.
Can you hear the cold silence mama?
My heart beating create a melody here,
So don't you sing now?
Fear, mama...
It's just what I knew from that world
In back streets, in nights in everywhere
Now my corpse is among the elevator,
Just because afraid of dying mama.
Now please come and take my corpse
My dear mama

JOHN DOE

Ali, bir zamanlar O'nların nasıl bu Şeye d6nüştüğünü bilmiyordu. Hatta o zamanlar o kadar bilgisizdi ki O'nların nasıl Şeyler olduğu hakkında bir fikri olabileceğini bile bilmiyordu. Biraz düşünseydi, kendisinin de bu duruma düşebileceğı hakkında hiçbir fikri olmayacağını anlardı. Aslında ilk zamanlar bu durum o kadar basitti ki, Ali'nin gelecekte olacaklar hakkında bir fikrinin olacağı belirsizdi. Bahsedeceklerim öyle garipsenecek olaylar değil fakat Ali gibi birbirine benzer, ama yine de Ali'nin de içinde bulunduğu birbirinden farklı yüzlerce zihni bir araya topladığımızda farklı yorumlanabilir.

Ali hep O'nlardan farklı düşünüyordu. Ona sorarsanız asıl sebebin hayatı erken yaşamak olduğunu söyler, hatta size hiç utanmadan ne zor işlerde çalıştığını, ne değişik kişilerle tanıştığını, bu kişilerin aslında çok iyi insanlar olduğunu ama hayatta kalma korkusu karşısında bu duruma düştüklerini anlatır, ve hatta bu insanların ona çok normal geldiğini; bazen bu insanlar gibi hissettiğini, sözü geçen bu insanların işledikleri suçları gerekli ortam oluştuğu sürece her normal insanın yapabileceğini falan da savunurdu. Sonuçta çok küçük de olsa yalan söylemek, dolandırıcılık yapmak, uyuşturucu satmak veya birkaç kadının çalıştığı bir fuhuş evini işletmek Ali'ye göre tanışılması gereken insanlardır. Bunlar hayatın bir parçasıdır.

Sözü geçen bu insanlar tabi ki de Ali'nin bu duruma nasıl geldiklerini bilmediğı insanlar değildi. Bu insanlar sadece Ali'nin O'nlardan farklı düşünmesini sağlayan sebeplerden bazılarıydı.

O'nlardan bahsedecek olursak itiraf etmeliyim ki Ali O'nların nasıl bu vizyona evrildiklerini gerçekten tüm benliği ile merak ediyordu. Aslında evrilmek denemez, çünkü O'nlara hep böyleydi. Sadece hayata Ali'nin baktığı pencereden bakmıyorlardı o kadar. Ali'ye sorarsanız O'nlara hayatta hiçbir konu hakkında pratiği olmayan, sadece görüp duydukları teorik bilgiler ile hayatlarını kendi çerçeveleri içinde anlamlandırmaya çalışan basit tiplerdi. O'nlara hemen her yerde görebilirdiniz, tabi Ali'nin gözünden bakacak olursanız.

O'nlara hayattaki çoğu gerçeklikten yoksun, kendi dar bakışları ile bir köşeye sıkışıp kalmışlardı. Başka insanları etkileyebilmek onlar için belki de en büyük gerçeklikti. Asıl sorun ise şurada başlıyordu, Ali varoluşu gereği sosyal bir varlıktı ve onlarda yaşaması gerekiyordu. O'nlara gibi olmaktan korkuyordu, ama O'nlara olamamaktan daha çok korkuyordu.

Ali O'nlara kendi kafası içinde yargılıyor, sürekli onlardan farklı olduğuna inanıyordu. Robot olduklarını düşünüyordu. O'nlardan her yerde vardı. Her gün aynı yerlere gidiyorlar, haftalar günler sonrası için plan yapıyorlar, her gün aynı şeyleri konuşuyorlar ve hiçbir zaman başkasını anlama cesaretini gösteremiyorlardı. Tek bildikleri mümkün mertebeye daha iyi bir konuma gelmek, sanki hiç ölmeyecekmiş gibi kariyer peşinde koşmak, bir dakika durmaksızın bir şeylerin peşinden ilerlemektir. Ali'ye göre O'nların hatası hayattaki tek gerçekliğin kendilerinininki olduğu sanmalarıydı. Oysa tek bir gerçeklik yoktu.

Ali'nin en çok sıkıntı çektiği durum kendini onca kalabalık arasında yalnız hissetmesiydi. Onu anlayan yoktu. Bunca yalnızlık karşısında çaresizdi. Aslında o da O'nlara gibi her gün aynı şeyleri düşünüyor ama O'nlardan farklı düşünüyordu. Nereye giderse gitsin olduğu toplum içine giremiyordu. Ne bir şeyler okumuş, aydın insanlar gibi gözüken sözde vizyon sahibi O'nlara arasında; ne de yanlarında büyüdüğü, hayatı öğrendiği ve öğrenirken de varoluştan soğuduğu topluluğa dahil hissedemiyordu.

Varoluşunun amacı neydi? Bunu kendine çok soruyordu. Yaşamak için tek bir gayesi bile yoktu. Onca nedenin arasında tutunacak bir nokta bulamamıştı. Edebiyatı öğrendi, eleştirmeyi öğrendi ama onca□ teoriyi aslını yaşamadan nasıl benimseyebilirdi, nasıl gerçek hissedebilirdi ki ? Sonuçta hepsi birer fikirdi evet ama o, bir şeyler öğrenmenin ve anlamamanın o olguyu yaşamak, o yolda yürümek olduğuna inanıyordu. Öğrenmek, ona göre ancak yaşayarak gerçekleşebilirdi. Bunun tam tersine, en gerçekçi tecrübeler ile deneyimlediği yaşayarak öğrenmeyi denediğinde ise karşılaştığı insanlar ona o kadar bilgisiz tekdüze geliyordu ki bunu yaparken gerçekliğin bile farkına varamıyordu. İşte o zaman, kendi düşünceleri ile yalnız kaldığı zaman, O'nlara geliyordu aklına. Derdini kimseye anlatamıyordu, zaten anlayan da yoktu.

DENİZ GENÇ

I CRIED TWICE TODAY

I was looking a lake
That peaceful and light.
I saw people, I saw children
Playing with each other.

Little girl was playing with daddy,
They were laughing, enjoying that moment.
I feel jealous, there was a burning hell inside me.
That was the first time I cried today.

I was playing with my ballpoint pen.
It was old but strong,
I was intense, there were elephants jumping inside me.
Suddenly, something happened.

I accidentally brake the heart of my honourable.
I tried to save his heart.
But I couldn't.
That was the second time I cried today.

ZEYNEP ARITOPRAK

kaynakça

Mitolojik Karakter

Şenay İnanan Kayır-Resim-Sinema ilişkisi üzerine deneysel bir çalışma; "Lacan'ın aynasında ben" - Ankara-2012

<https://www.newworldencyclopedia.org>

<https://martinifisher.com>

Philippe Borgeaud, "Pan," Encyclopedia of Religion

Hymn to Selene, translation by Hugh G. Evelyn-White

The Myths & Legends of Ancient Greece and Rome by E. M. Berens

The Greek Myths by Robert Graves

Film Kesitleri

Şenay İnanan Kayır-Resim-Sinema ilişkisi üzerine deneysel bir çalışma; "Lacan'ın aynasında ben" - Ankara-2012

Fırça Darbeleri

https://www.temsil.org/__trashed/

Yazarlardan Eserlere

International journal of scientific researsch and engineeringdevelopment / ijsred.com

Research Gates/ Domina Petric

Iskultur.com

1000kitap.com

Bookro.com

Wikipedia

Müzişyenlerden Kelimelere

<https://bannygo.com/cigliklariyla-ruhumuza-dokunan-yasayan-bir-efsane-sebnem-ferah-546982.html>

<https://tarihinizinde.com/sebnem-ferah-dramatik-bir-yasam-ve-sarkilari/>

https://tr.wikipedia.org/wiki/Şebnem_Ferah

https://www.grimmstories.com/tr/grimm_masallari/hansel_ile_gretel

<https://genius.com/Sebnem-ferah-sil-bastan-lyrics>

Felsefe

Spinoza, Etika

Gilles Deleuze, Spinoza Üzerine On Bir Ders

Seneca, Ahlak Mektupları

Spinoza, Teolojik Politik İnceleme

Stoicism (Stanford Encyclopedia of Philosophy/Winter 2016 Edition)

Benedict de Spinoza | Biography, Ethics, & Facts | Britannica

Spinoza Nasıl Afroz Edildi. Bağınazlığın Ritüeli - Tarihçi, Yazar | Sadık USTA
(sadikusta.com.tr)

“Korku
zihinden
başka hiçbir
yerde
bulunmaz.”

Dale Carnegie

